



# ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

## ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

18 Ιουνίου 2024

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 3492

### ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 67170/Θ2

Κανονισμός Λειτουργίας Σχολών Μαθητείας Υποψήφιων Κληρικών.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,  
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Έχοντας υπόψη:

1) Το άρθρο 141 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 163, σε συνδυασμό με την παρ. 1 του άρθρου 142 και τα άρθρα 154 και 162 του ν. 4823/2021 «Αναβάθμιση του σχολείου, ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις» (Α' 136).

2) Τον ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).

3) Το άρθρο 20 του ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/EΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143).

4) Το π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων - Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130).

5) Το π.δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υψηλούργών» (Α' 131).

6) Την παρ. 1 και την περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 59 του π.δ. 18/2018 «Οργανισμός Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων» (Α' 31).

7) Το άρθρο 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019.

8) Τον ν. 4624/2019 «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680» (Α' 137).

9) Την παρ. 2 του άρθρου 1 του Οργανισμού της Ριζαρείου Εκκλησιαστικής Σχολής, που κυρώθηκε με το β.δ. της 8ης/17ης Μαΐου 1958 (Α' 81).

10) Την υπ' αρ. 5η/12-4-2024 πράξη του Εποπτικού Συμβουλίου Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης (Ε.Σ.Ε.Ε), υπό τη διευρυμένη του σύνθεση, με την οποία εισηγείται τον Κανονισμό Λειτουργίας Σχολών Μαθητείας Υποψήφιων Κληρικών.

11) Τη γνώμη του Πολυμελούς Συμβουλίου της Ριζαρείου Εκκλησιαστικής Σχολής, που διατυπώθηκε στην υπ' αρ. 7η/06-07-2021 συνεδρίαση.

12) Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, δεδομένου ότι με αυτήν εγκρίνεται ο Κανονισμός Λειτουργίας για τις Σχολές Μαθητείας Υποψήφιων Κληρικών (Σ.Μ.Υ.Κ.).

13) Την υπό στοιχεία Φ.1/Γ/324/60816/B1/4-6-2024 εισήγηση του άρθρου 24 του ν. 4270/2014 (Α' 143), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 10 του ν. 4337/2015 (Α' 129), της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού.

14) Την ανάγκη θέσπισης Κανονισμού Λειτουργίας των Σ.Μ.Υ.Κ., ως προϋπόθεση για την έναρξη λειτουργίας τους, αποφασίζει:

Την έγκριση του Κανονισμού Λειτουργίας για τις Σχολές Μαθητείας Υποψήφιων Κληρικών (Σ.Μ.Υ.Κ.), σε εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 141 του ν. 4823/2021 (Α' 136), ως ακολούθως:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΣΧΟΛΩΝ  
ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΚΛΗΡΙΚΩΝ  
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'  
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1  
Εισαγωγή

Η δομή, οργάνωση, λειτουργία, περιεχόμενο και αξιολόγηση του εκπαιδευτικού προγράμματος των Σχολών Μαθητείας Υποψήφιων Κληρικών (Σ.Μ.Υ.Κ), διέπονται από το Κεφάλαιο Β' του Μέρους Ε' του ν. 4823/2021 (Α' 136) και τις διατάξεις του παρόντος Κανονισμού.

Άρθρο 2  
Σκοπός Σχολών Μαθητείας  
Υποψήφιων Κληρικών

Αποκλειστικός σκοπός των Σχολών Μαθητείας Υποψήφιων Κληρικών (Σ.Μ.Υ.Κ.) είναι η εκπαίδευση υποψήφιων

κληρικών της, κατά το άρθρο 3 του Συντάγματος, Ανατολικής Ορθοδόξου Εκκλησίας του Χριστού, υψηλού μορφωτικού επιπέδου και εκκλησιαστικού ήθους, με προσήλωση στις δημοκρατικές αξίες, για να υπηρετήσουν στην Ελλάδα ή στις κοινότητες του απόδημου ελληνισμού.

### Άρθρο 3

#### Έμβλημα - Σφραγίδα

1. Οι Σ.Μ.Υ.Κ. έχουν ως έμβλημα τον Άγιο Νεκτάριο, όπως απεικονίζεται στην ομώνυμη εικόνα, η οποία εικονογραφήθηκε από τον Φώτη Κόντογλου.

2. Για τις διεθνείς τους σχέσεις οι Σ.Μ.Υ.Κ. χρησιμοποιούν την ονομασία "School of Apprenticeship for Clergy Candidates".

3. Οι Σ.Μ.Υ.Κ. χρησιμοποιούν για την επίσημη αλληλογραφία τους σφραγίδα στρογγυλού σχήματος διαμέτρου τεσσάρων (4) εκατοστών, αποτελούμενη από τρεις (3) ομόκεντρους κύκλους με λεκτικό ως εξής: α) στον εξωτερικό κύκλο αναγράφεται «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ», β) στον μεσαίο κύκλο αναγράφεται «ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ» και γ) στον εσωτερικό κύκλο αναγράφεται «Γ.Γ.Θ. - Σ.Μ.Υ.Κ. Ρ.Ε.Σ.» ή «Γ.Γ.Θ. - Σ.Μ.Υ.Κ. Βελλάς» ή «Γ.Γ.Θ. - Σ.Μ.Υ.Κ. Κρήτης», αντιστοίχως. Στο κέντρο προβάλλεται το έμβλημα των Σ.Μ.Υ.Κ.

4. Δικαιώμα χρήσης της σφραγίδας των Σ.Μ.Υ.Κ. έχει ο Διευθυντής της Σ.Μ.Υ.Κ. Ο χρήστης της σφραγίδας είναι υπεύθυνος για τη σύννομη χρήση και τη φύλαξή της.

5. Δεν επιτρέπεται η χρησιμοποίηση του εμβλήματος και του ονόματος των Σ.Μ.Υ.Κ. για τη διαφήμιση εμπορικών προϊόντων.

6. Το ενιαίο λογότυπο - υπογραφή των Σ.Μ.Υ.Κ. αποτελείται από την εκδοχή του εμβλήματος σε συνδυασμό με το λεκτικό μέρος, στο οποίο περιλαμβάνεται ο επίσημος χαρακτηρισμός στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, σε ασπρόμαυρη και τετράχρωμη εφαρμογή.

7. Το ανωτέρω λογότυπο χρησιμοποιείται στην αλληλογραφία των Σ.Μ.Υ.Κ. και σε οιασδήποτε μορφής υλικό το οποίο εκδίδεται από τις Σ.Μ.Υ.Κ. (φυλλάδια, εγχειρίδια, αναμνηστικά εκδηλώσεων, κ.λπ.).

8. Η οπτική ταυτότητα των Σ.Μ.Υ.Κ. παρατίθεται στο Παράρτημα I του παρόντος.

### Άρθρο 4

#### Ταυτότητα - Δίπλωμα μαθητείας - Επαγγελματικά δικαιώματα

1. Οι Σ.Μ.Υ.Κ. παρέχουν μεταδευτεροβάθμια εκκλησιαστική ιερατική εκπαίδευση σε υποψήφιους κληρικούς της κατ' άρθρο 3 του Συντάγματος επικρατούσας θρησκείας ως αποκεντρωμένες υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και εποπτεύονται από τη Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων (Γ.Γ.Θ.). Αποτελούν ιεροσπουδαστική διαδρομή της οπίας η ολοκλήρωση οδηγεί σε δίπλωμα μαθητείας που αντιστοιχεί στο Επίπεδο 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.

2. Το δίπλωμα μαθητείας αποτελεί προϋπόθεση για τον διορισμό σε κενή οργανική θέση εφημερίου, μετά τη χειροτονία του σύμφωνα με τους ιερούς κανόνες της Ανατολικής Ορθοδόξου Εκκλησίας του Χριστού, σε ενορίες που βρίσκονται σε χωριά ή πόλεις με πληθυσμό έως

σαράντα χιλιάδες (40.000) κατοίκους. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται ο διορισμός κατόχων διπλώματος μαθητείας σε κενή οργανική θέση εφημερίου σε ενορίες που βρίσκονται σε πόλεις με πληθυσμό άνω των σαράντα χιλιάδων (40.000) κατοίκων, εφόσον δεν εμφανίζονται υποψήφιοι που είναι κάτοχοι πτυχίου ημεδαπού Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή νομίμως αναγνωρισμένου πτυχίου αλλοδαπού Α.Ε.Ι. ή πτυχιούχοι των Ανώτατων Εκκλησιαστικών Ακαδημιών (Α.Ε.Α.).

3. Οι κληρικοί που είναι κάτοχοι διπλώματος μαθητείας, μετά τον διορισμό τους, εξελίσσονται στα Μισθολογικά Κλιμάκια (Μ.Κ.) της κατηγορίας Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Δ.Ε.) με εισαγωγικό το Μ.Κ. 1 και καταληκτικό το Μ.Κ. 13 του άρθρου 9 του ν. 4354/2015 (Α' 176).

4. Η απόκτηση διπλώματος μαθητείας δεν θεμελιώνει δικαιώμα του κατόχου για διορισμό σε κενή οργανική θέση εφημερίου.

5. Οι κάτοχοι του διπλώματος μαθητείας των Σ.Μ.Υ.Κ., εφόσον ιερωθούν, δύνανται να εισάγονται στα Τμήματα των Θεολογικών Σχολών της ημεδαπής ή στα Προγράμματα Ιερατικών Σπουδών των Ανώτατων Εκκλησιαστικών Ακαδημιών (Α.Ε.Α.), αποκλειστικά με κατατακτήριες εξετάσεις που διενεργούνται με την επιμέλεια των ιδρυμάτων υποδοχής σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

### Άρθρο 5

#### Εκκλησιαστικό ήθος Ιεροσπουδαστών

Οι Σ.Μ.Υ.Κ. καλλιεργούν το εκκλησιαστικό ήθος που προσδιάζει στο ιερό λειτούργημα του κληρικού όπως αυτό εδράζεται στη μακραίωνη ιερά Παράδοση και Θεολογία της Ανατολικής Ορθοδόξου Εκκλησίας του Χριστού.

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

#### ΘΕΜΑΤΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

### Άρθρο 6

#### Εκπαιδευτικό πρόγραμμα

1. Η διάρκεια σπουδών στις Σ.Μ.Υ.Κ. ορίζεται σε δύο (2) έτη και αποτελείται από τα θεωρητικά μαθήματα, την ιερατική μαθητεία και την πτυχιακή εργασία, συνολικής διάρκειας τεσσάρων (4) εξαμήνων.

2. Στο πρώτο έτος σπουδών, το οποίο αποτελείται από δύο (2) εξάμηνα, διδάσκονται τα θεωρητικά μαθήματα.

3. Η επίσημη γλώσσα διεξαγωγής των μαθημάτων είναι η ελληνική.

4. Στο δεύτερο έτος σπουδών, το οποίο διαρκεί όσο δύο (2) εξάμηνα, πραγματοποιείται παράλληλα η ιερατική μαθητεία και η εκπόνηση πτυχιακής εργασίας.

5. Η ανάθεση πτυχιακής εργασίας πραγματοποιείται μετά την επιτυχή περάτωση όλων των θεωρητικών μαθημάτων.

### Άρθρο 7

#### Εκπαιδευτικό έτος και εξάμηνα φοίτησης

1. Το εκπαιδευτικό έτος στις Σ.Μ.Υ.Κ. αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και λήγει την 31η Αυγούστου του επόμενου έτους.

2. Το διδακτικό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και λήγει την 30ή Ιουνίου του επόμενου έτους και αποτελείται από δύο (2) αυτοτελή εξάμηνα, το χειμερινό και το εαρινό,

καθένα εκ των οποίων περιλαμβάνει δεκατρείς (13) πλήρεις εβδομάδες διδασκαλίας, μία (1) εβδομάδα μελέτης και δύο (2) εβδομάδες εξετάσεων. Όταν η 30ή Ιουνίου συμπίπτει με Σάββατο, Κυριακή ή Δευτέρα, το διδακτικό έτος λήγει την αμέσως προηγούμενη Παρασκευή.

3. Κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους διεξάγεται η διδασκαλία των μαθημάτων και διενεργούνται οι κάθε είδους εξετάσεις.

4. Το χειμερινό εξάμηνο αρχίζει την 21η Σεπτεμβρίου ή την αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα κάθε έτους και λήγει την 31η Ιανουαρίου του επόμενου έτους συμπεριλαμβανομένης και της εξεταστικής περιόδου του χειμερινού εξαμήνου. Όταν η 31η Ιανουαρίου συμπίπτει με Σάββατο, Κυριακή ή Δευτέρα, το εξάμηνο λήγει την αμέσως προηγούμενη εργάσιμη ημέρα.

5. Κατά την έναρξη του χειμερινού εξαμήνου πραγματοποιείται Αγιασμός και η εκδήλωση υποδοχής πρωτοετών, παρουσία ιδίως: α) εκπροσώπου της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος ή της Ιεράς Επαρχιακής Συνόδου της Εκκλησίας Κρήτης αναλόγως της έδρας της Σ.Μ.Υ.Κ., β) του οικείου Μητροπολίτη, γ) εκπροσώπου του Πολυμελούς Συμβουλίου της Ριζαρείου Εκκλησιαστικής Σχολής (Ρ.Ε.Σ.) στην περίπτωση της Σ.Μ.Υ.Κ. της Ρ.Ε.Σ., δ) εκπροσώπου της Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων και ε) εκπροσώπου του Ε.Σ.Ε.Ε.

6. Το εαρινό εξάμηνο αρχίζει την 1η Φεβρουαρίου ή την αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα κάθε έτους και λήγει την 14η Ιουνίου του ίδιου έτους συμπεριλαμβανομένης και της εξεταστικής περιόδου του εαρινού εξαμήνου. Όταν η 14η Ιουνίου συμπίπτει με Σάββατο, Κυριακή ή Δευτέρα, το εξάμηνο λήγει την αμέσως προηγούμενη εργάσιμη ημέρα. Η διδασκαλία μαθημάτων στο εαρινό εξάμηνο λήγει την 21η Μαΐου.

7. Κάθε εξάμηνο έχει δύο εξεταστικές περιόδους. Τα μαθήματα του χειμερινού εξαμήνου εξετάζονται κατά την περίοδο του Ιανουαρίου και επαναληπτικώς κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου. Τα μαθήματα του εαρινού εξαμήνου εξετάζονται κατά την περίοδο του Ιουνίου και επαναληπτικώς κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου.

8. Οι εξεταστικές περίοδοι του Ιανουαρίου και του Ιουνίου διαρκούν δύο (2) εβδομάδες.

9. Η επαναληπτική εξεταστική περίοδος του Σεπτεμβρίου αρχίζει την 5η Σεπτεμβρίου ή την αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα κάθε έτους και διαρκεί δύο (2) εβδομάδες.

10. Η κατάρτιση κάθε εξαμήνου είναι πλήρης, όταν έχουν συμπληρωθεί όλες οι προβλεπόμενες διδακτικές ώρες.

11. Σε περίπτωση κατά την οποία σε μία ή περισσότερες Σ.Μ.Υ.Κ. δεν πραγματοποιηθεί μέρος των προβλεπόμενων διδακτικών ωρών λόγω έκτακτων αντικειμενικών συνθηκών σε εφαρμογή των κείμενων διατάξεων τότε: α) πραγματοποιείται, με ευθύνη του Διευθυντή της Σ.Μ.Υ.Κ. αναπλήρωση των διδακτικών ωρών, με αντίστοιχη αύξηση των ωρών του εβδομαδιαίου προγράμματος ή/και διδασκαλία κατά το Σάββατο μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας, καθώς και με τη μέθοδο της τηλεκπαίδευσης, β) δύναται να παραταθεί το εξάμηνο φοίτησης με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Θρησκευμάτων, κατόπιν εισήγησης του Εποπτικού Συμβουλίου Εκκλησια-

στικής Εκπαίδευσης (Ε.Σ.Ε.Ε.), σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 9 του παρόντος.

12. Η ιερατική μαθητεία διεξάγεται συνεχόμενα και διαρκεί από την 21η Σεπτεμβρίου ή την αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα κάθε έτους και λήγει την 21η Μαΐου του επόμενου έτους ή την προηγούμενη εργάσιμη.

13. Ταυτόχρονη φοίτηση σε οποιοδήποτε εξάμηνο και διεξαγωγή μαθητείας δεν επιτρέπεται.

14. Η διάρκεια της φοίτησης δύναται να παραταθεί κατά δύο (2) εξάμηνα μόνο σύμφωνα με την περ. 5 του άρθρου 15 του παρόντος.

#### Άρθρο 8

##### Οράριο λειτουργίας - Διακοπές - Αργίες

1. Το ωράριο λειτουργίας των Σ.Μ.Υ.Κ. είναι 09:00 - 15:00. Σε ειδικές περιπτώσεις, είναι δυνατή η διαφοροποίηση του ωραρίου λειτουργίας των Σ.Μ.Υ.Κ. με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Θρησκευμάτων, μετά από τεκμηριωμένη εισήγηση του Διευθυντή της Σ.Μ.Υ.Κ. και σύμφωνη γνώμη του Ε.Σ.Ε.Ε. Διδασκαλία μαθημάτων δε διεξάγεται και εξετάσεις δε διενεργούνται κατά τις ακόλουθες χρονικές περιόδους του εκπαιδευτικού έτους: α) Διακοπές Χριστουγέννων, από την 24η Δεκεμβρίου μέχρι και την 6η Ιανουαρίου, β) Διακοπές Πάσχα, από τη Μεγάλη Δευτέρα μέχρι την Κυριακή του Θωμά, γ) Θερινές διακοπές, από την 1η Ιουλίου μέχρι και την 31η Αυγούστου.

2. Ημέρες αργίας των Σ.Μ.Υ.Κ ορίζονται οι ακόλουθες: α) όλα τα Σάββατα και οι Κυριακές, με την επιφύλαξη της περ. α) της παρ. 11 του άρθρου 7 του παρόντος, β) η θρησκευτική εορτή του Αγίου Πνεύματος, γ) η θρησκευτική εορτή των Τριών Ιεραρχών, δ) οι εθνικές επέτειοι της 28ης Οκτωβρίου και της 25ης Μαρτίου, ε) η Καθαρά Δευτέρα, στ) η 1η Μαΐου, ζ) η 9η Νοεμβρίου ημέρα μνήμης του Αγίου Νεκταρίου, η) η 6η Φεβρουαρίου ημέρα εορτασμού του Αγίου Φωτίου, προστάτη της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος και θ) οι, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, ημέρες αργίας για την έδρα κάθε Σ.Μ.Υ.Κ., λόγω τοπικής θρησκευτικής ή εθνικής εορτής.

#### Άρθρο 9

##### Διακοπή μαθημάτων - Παράταση Διδακτικού έτους

1. Η διακοπή μαθημάτων στις Σ.Μ.Υ.Κ., λόγω έκτακτων συνθηκών ή επιδημικής νόσου πραγματοποιείται με απόφαση του οικείου Δημάρχου ή Περιφερειάρχη ή του Υπουργού Εσωτερικών σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

2. Σε περίπτωση διακοπής μαθημάτων πέραν των δεκαπέντε (15) ημερών δύναται να παραταθεί το εξάμηνο φοίτησης με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Θρησκευμάτων, κατόπιν σχετικού αιτήματος από τον Διευθυντή της Σ.Μ.Υ.Κ. και της σύμφωνης γνώμης του Ε.Σ.Ε.Ε. για χρονικό διάστημα ίσο ή μικρότερο του αριθμού ημερών διακοπής με σκοπό τη συμπλήρωση των απαιτούμενων διδακτικών ωρών.

#### Άρθρο 10

##### Βιβλιοθήκη

Στη Σ.Μ.Υ.Κ. λειτουργεί βιβλιοθήκη για την υποστήριξη της διαδικασίας φοίτησης. Τα βιβλία πρέπει να είναι

κωδικοποιημένα και σφραγισμένα στην πρώτη σελίδα και να καταγράφονται στο βιβλίο βιβλιοθήκης. Ο διευθυντής ορίζει τις ώρες και μέρες λειτουργίας της βιβλιοθήκης καθώς και τον τρόπο δανεισμού των βιβλίων και του οπτικοακουστικού υλικού, εάν χρειάζεται, για τους ιεροσπουδαστές και το εκπαιδευτικό προσωπικό.

### Άρθρο 11

#### Τηρούμενα βιβλία και έντυπα

1. Σε κάθε Σ.Μ.Υ.Κ. τηρούνται τα παρακάτω βιβλία:

α. Βιβλίο Μητρώου και Προόδου Ιεροσπουδαστών (Β.Μ.Ι.) (Υπόδειγμα 1, Παράρτημα II). Στο βιβλίο Μητρώου και Προόδου εγγράφονται με αλφαριθμητική σειρά επιθέτου οι ιεροσπουδαστές. Στο βιβλίο καταχωρίζονται στοιχεία που αφορούν τον ιεροσπουδαστή: ονοματεπώνυμο, ονοματεπώνυμο πατέρα και μητέρας, τόπος και περιφερειακή ενότητα γέννησης, ημερομηνία γέννησης, αριθμός Μητρώου Αρρένων, ιθαγένεια, διεύθυνση κατοικίας και στοιχεία επικοινωνίας.

Στην περίπτωση επαναφοίτησης παραμένει ίδιος ο αριθμός Μητρώου που έχει ο ιεροσπουδαστής στο Β.Μ.Ι.

Πέραν των στοιχείων αυτών, στο Β.Μ.Ι. καταχωρίζονται στοιχεία που αφορούν τη βαθμολογία των θεωρητικών μαθημάτων ανά εξάμηνο φοίτησης, ο τόπος διεξαγωγής μαθητείας καθώς και η ημερομηνία παράδοσης και η βαθμολογία της πτυχιακής εργασίας, όπως αυτά ρυθμίζονται από τον παρόντα κανονισμό.

β. Βιβλίο Διπλωμάτων Μαθητείας (Β.Δ.Μ.) (Υπόδειγμα 2, Παράρτημα II). Στο βιβλίο αυτό καταχωρίζονται τα στοιχεία των Διπλωμάτων Μαθητείας των αποφοίτων ιεροσπουδαστών και ειδικότερα, ο αύξων αριθμός Βιβλίου Διπλωμάτων Μαθητείας, ο αριθμός Β.Μ.Ι., το ονοματεπώνυμο ιεροσπουδαστή, το όνομα πατέρα/μητέρας και η ημερομηνία απόκτησης του Διπλώματος Μαθητείας.

γ. Ημερολόγιο Ιεροσπουδαστικής Ζωής. Οι εγγραφές στο Ημερολόγιο Ιεροσπουδαστικής Ζωής αποτελούν ευθύνη του Διευθυντή. Πρόσβαση ενημέρωσης στο περιεχόμενο του συγκεκριμένου βιβλίου έχει όλο το διδακτικό προσωπικό του σχολείου. Στο Ημερολόγιο Ιεροσπουδαστικής Ζωής καταχωρίζονται στοιχεία της καθημερινής ζωής της Σ.Μ.Υ.Κ. και καταγράφονται με χρονολογική σειρά όλα τα στοιχεία, γεγονότα, ποινές και παραπτώματα των ιεροσπουδαστών, και συμβάντα που αναφέρονται στη λειτουργία της Σχολής όπως εκδηλώσεις, συνεργασία με φορείς, έκτακτη απουσία εκπαιδευτικού.

δ. Πρωτόκολλο αλληλογραφίας.

ε. Εμπιστευτικό Πρωτόκολλο Αλληλογραφίας.

στ. Βιβλίο Πράξεων Διευθυντή.

ζ. Βιβλίο Βιβλιοθήκης.

η. Βιβλίο Εποπτικών Μέσων Διδασκαλίας.

θ. Βιβλίο Πάγιου Εξοπλισμού.

ι. Ατομικοί φάκελοι ιεροσπουδαστών και εκπαιδευτικού προσωπικού.

ια. Ημερήσια φύλλα/παρουσιολόγια ιεροσπουδαστών.

2. Στις 31 Δεκεμβρίου κλείνονται τα Πρωτόκολλα Αλληλογραφίας με πράξη του Διευθυντή. Λόγω των διακοπών των Χριστουγέννων, η πράξη κλεισίματος μπορεί να γίνει με ημερομηνία 8 Ιανουαρίου. Στις 31 Αυγούστου (λήξη

εκπαιδευτικού έτους) κλείνονται με απόφαση του Διευθυντή, το Ημερολόγιο Ιεροσπουδαστικής Ζωής και το Βιβλίο Πράξεων. Λόγω των θερινών διακοπών, η πράξη κλεισίματος των βιβλίων που αναφέρονται μπορεί να γίνει με ημερομηνία 1η Σεπτεμβρίου. Δεν κλείνονται το Βιβλίο Βιβλιοθήκης, το Βιβλίο Εποπτικών Μέσων Διδασκαλίας, το Βιβλίο Πάγιου Εξοπλισμού και το Βιβλίο Διπλωμάτων Μαθητείας. Τα παραπάνω δύναται να τηρούνται ηλεκτρονικά, εφόσον έχει εξασφαλιστεί η ύπαρξη αντιγράφων ασφαλείας, εκτός του Βιβλίου Πράξεων Διευθυντή, του Εμπιστευτικού Πρωτοκόλλου και του Ημερολογίου Ιεροσπουδαστικής Ζωής.

3. Τα βιβλία που τηρούνται σε φυσική μορφή φυλλομετρούνται, σφραγίζονται πριν τη χρήση τους και φέρουν σφραγίδα και υπογραφή στο τελευταίο φύλλο από τον Διευθυντή.

4. Χρόνος διατήρησης βιβλίων, εντύπων και γραπτών δοκιμών:

α. Πρωτόκολλο αλληλογραφίας, Εμπιστευτικό Πρωτόκολλο Αλληλογραφίας, Βιβλίο Πράξεων Διευθυντή, Βιβλίο και αντίγραφα Διπλώματος Μαθητείας, Βιβλίο Πάγιου Εξοπλισμού, Βιβλίο Βιβλιοθήκης, Ημερολόγιο Ιεροσπουδαστικής Ζωής, Βιβλίο Μητρώου και Προόδου Ιεροσπουδαστών, στο διηνεκές. Αντίγραφα των πτυχιακών εργασιών φυλάσσονται στη Βιβλιοθήκη της Σ.Μ.Υ.Κ.

β. Ημερήσια φύλλα/παρουσιολόγια, γραπτά δοκίμια απομικών εργασιών και τελικών εξετάσεων, προγράμματα μαθημάτων και εξετάσεων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

γ. Παρουσιολόγιο και Ατομικοί Φάκελοι Εκπαιδευτικών και Ιεροσπουδαστών, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Μετά την παρέλευση των ως άνω χρονικών διαστημάτων, η Διεύθυνση της Σ.Μ.Υ.Κ. εφαρμόζει τις σχετικές διατάξεις για την καταστροφή/ανακύκλωση υλικών.

5. Υπηρεσιακά έντυπα της Σ.Μ.Υ.Κ.

α. Βεβαίωση Εγγραφής (Υπόδειγμα 1, Παράρτημα III).

β. Βεβαίωση Φοίτησης (για φοιτούντες) (Υπόδειγμα 2, Παράρτημα III).

γ. Βεβαίωση Σπουδών (για απόφοιτους) (Υπόδειγμα 3, Παράρτημα III).

δ. Δίπλωμα Μαθητείας (Υπόδειγμα 4, Παράρτημα III).

### Άρθρο 12

#### Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες και ηλεκτρονικός εξοπλισμός

1. Κάθε Σ.Μ.Υ.Κ. διαθέτει ιστοσελίδα, η οποία φιλοξενείται από το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο, όπου:

α. Αναρτώνται ο παρών Κανονισμός Λειτουργίας, το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών, το ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων, ο οδηγός εκπόνησης πτυχιακής εργασίας και το ακαδημαϊκό ημερολόγιο της Σ.Μ.Υ.Κ.,

β. παρουσιάζονται τα μέλη του εκπαιδευτικού προσωπικού με την ιδιότητά τους, τα μαθήματα που διδάσκονται και τα στοιχεία επικοινωνίας τους,

γ. ανακοινώνονται όλες οι εκδηλώσεις που οργανώνει η σχολή, ενίστε σε συνεργασία με άλλους φορείς.

δ. αναρτώνται οι εκθέσεις εξωτερικής αξιολόγησης της Σ.Μ.Υ.Κ.

2. Το εκπαιδευτικό προσωπικό και οι ιεροσπουδαστές έχουν δυνατότητα εγγραφής στο Πανελλήνιο Σχολικό

Δίκτυο, ώστε να έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες του Πανελλήνιου Σχολικού Δικτύου, όπως ηλεκτρονική επικοινωνία, τηλεδιάσκεψη webex και Eclass.

3. Κάθε Σ.Μ.Υ.Κ. διαθέτει εξοπλισμένο εργαστήριο ηλεκτρονικών υπολογιστών για την κάλυψη των διδακτικών αναγκών της ή αριθμό φορητών υπολογιστών ίσο με το ένα τρίτο του αριθμού των φοιτούντων.

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΘΕΜΑΤΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

##### Άρθρο 13 Φοίτηση - Διάρκεια μαθημάτων - Παρακολούθηση μαθήματων

1. Η διάρκεια της ωριαίας διδασκαλίας όλων των μαθημάτων καθορίζεται σε σαράντα πέντε (45) λεπτά. Ο μέγιστος αριθμός των ωρών διδασκαλίας καθορίζεται σε εννιά (9) ώρες ανά ημέρα με την επιφύλαξη της παρ. 11 του άρθρου 7 του παρόντος.

2. Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική και οι παρουσίες των ιεροσπουδαστών λαμβάνονται ανά ώρα φοίτησης κατά την έναρξη της και με ευθύνη του διδακτικού προσωπικού.

3. Ο μέγιστος αριθμός ωριαίων απουσιών κατά το πρώτο έτος φοίτησης ανά μάθημα ανά εξάμηνο είναι έξι (6). Οι απουσίες αιτιολογούνται με ιατρική γνωμάτευση, στην περίπτωση αναρρωτικής άδειας ή με αιτιολογημένη υπεύθυνη δήλωση των ιεροσπουδαστών, στην περίπτωση προσωπικής άδειας. Το πλήθος των προσωπικών αδειών δεν μπορεί να υπερβαίνει το πλήθος των αναρρωτικών αδειών.

4. Σε ειδικές περιπτώσεις μακροχρόνιας αναρρωτικής άδειας πέραν των τριών (3) εργάσιμων ημερών, η άδεια αυτή δικαιολογείται μόνο με ιατρική γνωμάτευση δημόσιου φορέα και δε δύναται να υπερβαίνει τις πέντε (5) συνεχόμενες εργάσιμες ημέρες ανά εξάμηνο.

5. Σε περίπτωση υπέρβασης του ορίου απουσιών, η φοίτηση θεωρείται ανεπαρκής και ο ιεροσπουδαστής οφείλει να εξεταστεί στο πλήθος των θεωρητικών μαθημάτων του εξαμήνου στην επαναληπτική εξεταστική του Σεπτεμβρίου.

6. Σε περίπτωση που οι αδικαιολόγητες απουσίες υπερβαίνουν το τριάντα τοις εκατό (30%) των ωρών διδασκαλίας, ο ιεροσπουδαστής διαγράφεται και δεν έχει δικαίωμα να συμμετέχει στις εισαγωγικές εξετάσεις για διάστημα δύο (2) ετών.

7. Ο μέγιστος αριθμός λαϊκών ιεροσπουδαστών ανά τμήμα είναι είκοσι (20). Όταν ο συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων (λαϊκών και κληρικών της παρ. 4 του άρθρου 140 του ν. 4823/2021, Α' 136), είναι ίσος ή μεγαλύτερος του τριάντα (30), δύναται να γίνεται διαμοιρασμός του τμήματος.

##### Άρθρο 14 Δηλώσεις μαθημάτων επιλογής

Οι δηλώσεις των μαθημάτων επιλογής και των δύο (2) εξαμήνων πραγματοποιούνται από τους ιεροσπουδαστές με την εγγραφή τους στη Σ.Μ.Υ.Κ. και δεν υπάρχει η δυνατότητα αλλαγής της δήλωσής τους μετά την έναρξη του χειμερινού εξαμήνου.

##### Άρθρο 15 Τρόπος εξέτασης θεωρητικών μαθημάτων - Βαθμολογία - Επανάληψη φοίτησης

1. Η αξιολόγηση των μαθημάτων γίνεται με γραπτή ή προφορική εξέταση στο τέλος κάθε εξαμήνου ή επαναληπτικά τον Σεπτέμβριο. Η ακριβής μορφή της αξιολόγησης καθορίζεται από τον διδάσκοντα. Οι όροι αξιολόγησης σε κάθε μάθημα γνωστοποιούνται κατά την έναρξη της διδασκαλίας του μαθήματος.

2. Τα μαθήματα βαθμολογούνται στην αριθμητική κλίμακα μηδέν έως δέκα (0 έως 10). Η εξέταση θεωρείται επιτυχής, εφόσον συγκεντρώσει πέντε (5) τουλάχιστον μονάδες.

3. Η βαθμολογία των ιεροσπουδαστών ανά μάθημα καταχωρίζεται στο Βιβλίο Μητρώου ιεροσπουδαστών.

4. Η εκ παραδρομής καταχώριση μη ορθής βαθμολογίας σε κάποιον ιεροσπουδαστή διορθώνεται από τον διδάσκοντα κατόπιν εισήγησής του προς τον Διευθυντή. Άλλου είδους αναβαθμολόγηση δεν είναι δυνατή.

5. Σε περίπτωση αποτυχίας στην επαναληπτική εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου σε ένα ή περισσότερα μαθήματα, ορίζεται από το Ε.Σ.Ε.Ε. τριμελής επιτροπή προφορικής εξέτασης χωρίς τη συμμετοχή του διδάσκοντος. Στην περίπτωση που και η προφορική εξέταση σε ένα ή περισσότερα μαθήματα δεν είναι επιτυχής, ο ιεροσπουδαστής υποχρεούται να επαναλάβει το πρώτο έτος σπουδών. Αν και κατά το πέρας της επαναφοίτησης ο ιεροσπουδαστής συγκεντρώσει βαθμολογία χαμηλότερη του πέντε (5) σε ένα ή περισσότερα μαθήματα, τότε αποβάλλεται από τη Σ.Μ.Υ.Κ. και δεν έχει δικαίωμα να συμμετέχει στις εισαγωγικές εξετάσεις για διάστημα δύο (2) ετών.

6. Σε περίπτωση αποχώρησης του διδάσκοντος από τη Σ.Μ.Υ.Κ. πριν την επαναληπτική εξεταστική του Σεπτεμβρίου, ο Διευθυντής μεριμνά για την ομαλή διεξαγωγή της εξεταστικής.

7. Για τους ιεροσπουδαστές που εμπίπτουν στην παρ. 4 του άρθρου 140 του ν. 4823/2021 (Α' 136), η εξέταση των μαθημάτων πραγματοποιείται εξ αποστάσεως είτε γραπτά είτε προφορικά ή με γραπτή εργασία με απόφαση του διδάσκοντα.

8. Ιεροσπουδαστές που απουσιάζουν από τη γραπτή εξέταση ή που δεν παραδίδουν έγκαιρα τις καθορισμένες εργασίες της παρ. 7 του παρόντος βαθμολογούνται με μηδέν (0).

9. Μετά το πέρας κάθε εξεταστικής περιόδου τα γραπτά εξέτασης, οι γραπτές εργασίες και κάθε άλλο τεκμήριο εξέτασης φυλάσσονται με ευθύνη του Διευθυντή.

##### Άρθρο 16 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Η εκπαίδευτική διαδικασία δύναται να διεξάγεται με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Σε ανωτέρα βία ή έκτακτες συνθήκες, όταν δεν καθίσταται δυνατή η δια ζώσης διεξαγωγή της εκπαίδευτικής διαδικασίας κατόπιν απόφασης του οικείου Περιφερειαρχη ή του Υπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού ή του Υπουργού Εσωτερικών, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις,

β) στην περίπτωση των ιεροσπουδαστών που εμπίπτουν στην παρ. 4 του άρθρου 140 του ν. 4823/2021 (Α' 136),

γ) στην παροχή διδακτικού έργου από μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. ή μέλη Δ.Π. των Α.Ε.Α.

### Άρθρο 17

#### Πτυχιακή Εργασία

1. Οι ιεροσπουδαστές υποχρεούνται σε εκπόνηση πτυχιακής εργασίας για την ολοκλήρωση της φοίτησής τους κατά το δεύτερο έτος σπουδών.

2. Προϋπόθεση για την ανάθεση εκπόνησης πτυχιακής εργασίας είναι η επιτυχής εξέταση σε όλα τα θεωρητικά μαθήματα του πρώτου έτους σπουδών.

3. Η εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας γίνεται ατομικά από τον κάθε ιεροσπουδαστή.

4. Κάθε μέλος του εκπαιδευτικού προσωπικού τον μήνα Ιούνιο προτείνει, στο πλαίσιο των μαθημάτων που διδάσκει, θέματα πτυχιακών εργασιών προς εκπόνηση. Ο Διευθυντής σε συνεργασία με τους διδάσκοντες μεριμνά ώστε να υπάρχει επαρκής αριθμός θεμάτων, για να έχουν οι ιεροσπουδαστές τη δυνατότητα επιλογής θέματος.

5. Οι ιεροσπουδαστές, οι οποίοι έχουν εξεταστεί επιτυχώς στα θεωρητικά μαθήματα, ύστερα από συνεννόηση με τον προτεινόμενο από τον Διευθυντή επιβλέποντα καθηγητή, επιλέγουν το θέμα της πτυχιακής τους εργασίας με τη λήξη του διδακτικού έτους.

6. Οι ιεροσπουδαστές οι οποίοι δεν έχουν εξεταστεί επιτυχώς στα θεωρητικά μαθήματα εξετάζονται πρώτα στην επαναληπτική εξεταστική του Σεπτεμβρίου και, εφόσον η εξέταση είναι επιτυχής, επιλέγουν θέμα πτυχιακής εργασίας, ύστερα από συνεννόηση με τον προτεινόμενο από τον Διευθυντή επιβλέποντα καθηγητή.

7. Οι επιβλέποντες διδάσκοντες και οι ιεροσπουδαστές οφείλουν να διατηρούν μεταξύ τους τακτική επικοινωνία, τουλάχιστον σε μηνιαία βάση, με σκοπό την καθοδήγηση στην εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας. Το γενικό σχέδιο εξέλιξης της πτυχιακής εργασίας καταρτίζεται από κοινού κατά την πρώτη συνάντηση τους. Οι τακτικές επικοινωνίες μεταξύ του επιβλέποντα διδάσκοντα και του ιεροσπουδαστή αποσκοπούν στην ενημέρωση του επιβλέποντα για την πορεία του έργου, στην επίλυση προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο ιεροσπουδαστής, στην πορεία της εργασίας και στην παροχή καθοδήγησης από μέρους του επιβλέποντα για τα επόμενα βήματα.

8. Η πτυχιακή εργασία συντάσσεται σύμφωνα με τις οδηγίες του Ε.Σ.Ε.Ε. όπως αποτυπώνονται στον Οδηγό Εκπόνησης Πτυχιακής Εργασίας.

9. Ο τυπικός χρόνος ολοκλήρωσης της πτυχιακής εργασίας είναι ίσος με δύο (2) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Ως καταληκτική ημέρα κατάθεσης πτυχιακής εργασίας προς βαθμολόγηση ορίζεται η 31η Μαΐου του επόμενου ημερολογιακού έτους. Η κατάθεση της πτυχιακής εργασίας δύναται να γίνει και ηλεκτρονικά σε μορφή φορητού εγγράφου (pdf).

10. Επιτυχής εκπόνηση πτυχιακής εργασίας θεωρείται όταν η εργασία έχει βαθμολογηθεί με πέντε (5) ή μεγαλύτερο του.

11. Οι επιβλέποντες έχουν την υποχρέωση να ολοκληρώσουν τη βαθμολόγηση των εργασιών και να την καταθέσουν μέχρι την 30ή Ιουνίου.

12. Εάν μια πτυχιακή εργασία κριθεί ελλιπής, αναπέμπεται για συμπληρωματική επεξεργασία χωρίς να δοθεί η βαθμολογία αυτής. Δίνονται σαφείς υποδείξεις από τον επιβλέποντα καθηγητή και ο ιεροσπουδαστής είναι υποχρεωμένος να τις ακολουθήσει και να καταθέσει πλέον την τελική μορφή της εργασίας δύο (2) μήνες μετά, ήτοι την 1η Σεπτεμβρίου.

13. Οι επιβλέποντες, αφού ελέγξουν ότι έχουν γίνει οι απαραίτητες διορθώσεις, έχουν την υποχρέωση να ολοκληρώσουν τη βαθμολόγηση των πτυχιακών εργασιών και να την καταθέσουν στον Διευθυντή μέχρι τη 10η Σεπτεμβρίου του ίδιου έτους. Εάν η πτυχιακή εργασία κριθεί ελλιπής, τότε ο ιεροσπουδαστής διαγράφεται από τη Σ.Μ.Υ.Κ.

14. Σε περίπτωση αποχώρησης του επιβλέποντος από τη Σ.Μ.Υ.Κ. κατά τη διάρκεια της εκπόνησης πτυχιακής εργασίας, με ευθύνη του Διευθυντή ορίζεται νέος επιβλέπων, προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία εκπόνησης και βαθμολόγησής της.

### Άρθρο 18

#### Πειθαρχικά Παραπτώματα

Πειθαρχικά παραπτώματα για τους ιεροσπουδαστές συνιστούν:

- α) Η παραβίαση του αδιάβλητου των εξετάσεων,
- β) η λογοκλοπή,
- γ) η παρεμπόδιση της εύρυθμης λειτουργίας της Σ.Μ.Υ.Κ.,

δ) η χρήση των στεγασμένων ή ανοικτών χώρων, των εγκαταστάσεων, των υποδομών και του εξοπλισμού της Σ.Μ.Υ.Κ. χωρίς την άδεια του Διευθυντή,

ε) η χρήση των στεγασμένων ή ανοικτών χώρων, των εγκαταστάσεων, των υποδομών και του εξοπλισμού της Σ.Μ.Υ.Κ. για την εξυπηρέτηση σκοπών που δεν συνάδουν με την αποστολή της, καθώς και η διευκόλυνση τρίτων για την τέλεση της πράξης αυτής,

στ) η υπαίτια και με οποιονδήποτε τρόπο ρύπανση των στεγασμένων ή ανοικτών χώρων της σχολής, συμπεριλαμβανομένης και της ηχορύπανσης,

ζ) η καταστροφή περιουσίας της Σ.Μ.Υ.Κ., κινητής ή ακίνητης,

η) η με οιονδήποτε τρόπο αντίθετη συμπεριφορά προς τον σκοπό των Σ.Μ.Υ.Κ.

### Άρθρο 19

#### Πειθαρχικές Κυρώσεις

1. Οι πειθαρχικές κυρώσεις που επιβάλλονται σε ιεροσπουδαστή είναι οι εξής:

- α) Προφορική επίπληξη - σύσταση,
- β) έγγραφη επίπληξη,
- γ) ημερήσια αποβολή ή αποβολή έως τριάντα ημερών,
- δ) προσωρινή αναστολή της ιεροσπουδαστικής ιδιότητας για διάστημα ενός (1) εξαμήνου και,
- ε) οριστική διαγραφή.

2. Η προσωρινή αναστολή της ιεροσπουδαστικής ιδιότητας επιφέρει την αποστέρηση των δικαιωμάτων που η ιδιότητα αυτή συνεπάγεται, όπως της συμμετοχής στις

εξετάσεις, της λήψης διδακτικών συγγραμμάτων και των άλλων παροχών από τη Σ.Μ.Υ.Κ.

3. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα του άρθρου 18 μπορεί να επιβληθεί οποιαδήποτε από τις ποινές της παρ. 1 του παρόντος.

4. Η πειθαρχική κύρωση της προφορικής επίπληξης - σύστασης επιβάλλεται από οποιοδήποτε μέλος του εκπαιδευτικού προσωπικού και κοινοποιείται στον Διευθυντή.

5. Η πειθαρχική κύρωση της έγγραφης επίπληξης επιβάλλεται από τον Διευθυντή και στην περίπτωση κατά την οποία επιβληθεί τρεις (3) φορές, τότε ο ιεροσπουδαστής παραπέμπεται στο Ε.Σ.Ε.Ε. με το ερώτημα της οριστικής διαγραφής.

6. Οι πειθαρχικές κυρώσεις γ', δ' και ε' της παρ. 1 του παρόντος επιβάλλονται μόνο με πράξη του Ε.Σ.Ε.Ε.

#### Άρθρο 20

##### Ολοκλήρωση Σπουδών

1. Για τη λήψη του Διπλώματος ο ιεροσπουδαστής θα πρέπει αθροιστικά να έχει:

α) Εξεταστεί επιτυχώς στο σύνολο των θεωρητικών μαθημάτων (υποχρεωτικών και επιλογής),

β) ολοκληρώσει επιτυχώς την εκπόνηση πτυχιακής εργασίας,

γ) ολοκληρώσει επιτυχώς την ιερατική μαθητεία.

2. Η ανακήρυξη των ιεροσπουδαστών που ολοκλήρωσαν τον κύκλο σπουδών της Σ.Μ.Υ.Κ. ως αποφοίτων πραγματοποιείται τον μήνα Σεπτέμβριο μετά τη βαθμολόγηση των πτυχιακών εργασών.

3. Ο Διευθυντής με τη συνδρομή του διδακτικού προσωπικού καταρτίζει «Πίνακα Αποφοίτων». Ο «Πίνακας Αποφοίτων» ανακοινώνεται μέσω της ιστοσελίδας της Σ.Μ.Υ.Κ. και αποστέλλεται στη Διεύθυνση Θρησκευτικής Εκπαίδευσης και Διαθρησκευτικών Σχέσεων του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού (ΥΠΑΙΘΑ) και στο Ε.Σ.Ε.Ε.

#### Άρθρο 21

##### Διαδικασία Απονομής Διπλώματος Μαθητείας

1. Στους αποφοίτους των Σ.Μ.Υ.Κ απονέμεται Διπλώμα Μαθητείας.

2. Οι ιεροσπουδαστές για να ενταχθούν στη διαδικασία απονομής Διπλώματος Μαθητείας οφείλουν να έχουν επιστρέψει στη Βιβλιοθήκη τα βιβλία και κάθε είδους υλικό που έχουν δανειστεί από αυτή.

3. Με την ολοκλήρωση των απαιτούμενων διαδικασιών εκδίδεται από τον Διευθυντή βεβαίωση επιτυχούς ολοκλήρωσης σπουδών, η οποία επέχει θέση αντιγράφου Διπλώματος Μαθητείας για την πρόσληψη σε οργανική θέση Εφημερίου και τη συμμετοχή στις κατατακτήριες εξετάσεις του άρθρου 153 του ν. 4823/2021 (Α' 136).

4. Ως ημερομηνία αποφοίτησης αναγράφεται η ημερομηνία της τελευταίας ημέρας της εξεταστικής περιόδου του Ιουνίου.

#### Άρθρο 22

##### Τελετή απονομής διπλώματος μαθητείας

1. Η απονομή Διπλώματος Μαθητείας γίνεται σε ειδική τελετή μία (1) φορά τον χρόνο κατά το χρονικό διάστημα 16 με 20 Σεπτεμβρίου, με την παρουσία ιδίων:

α) εκπροσώπου της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος ή της Ιεράς Επαρχιακής Συνόδου της Εκκλησίας Κρήτης αναλόγως της έδρας της Σ.Μ.Υ.Κ, β) του επιχώριου Μητροπολίτη, γ) εκπροσώπου του Πολυμελούς Συμβουλίου της Ριζαρείου Εκκλησιαστικής Σχολής (Ρ.Ε.Σ.) στην περίπτωση της Σ.Μ.Υ.Κ. της Ρ.Ε.Σ., δ) εκπροσώπου της Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων του Υ.ΠΑΙ.Θ.Α. και ε) του Προέδρου του Ε.Σ.Ε.Ε. ή του αναπληρωτή του/ εκπροσώπου του.

2. Ο τύπος του Διπλώματος Μαθητείας, το οποίο απονέμεται από τις Σ.Μ.Υ.Κ. ακολουθεί το αντίστοιχο υπόδειγμα που παρατίθεται στο Υπόδειγμα 4 - Παράρτημα III του παρόντος.

#### Άρθρο 23

##### Εκπαιδευτικές επισκέψεις - εκπαιδευτικές εκδρομές

1. Οι Σ.Μ.Υ.Κ. δύνανται να οργανώνουν και να πραγματοποιούν για την επίτευξη των στόχων του Αναλυτικού Προγράμματος με ευθύνη του Διευθυντή έως πέντε ημερήσιες διδακτικές επισκέψεις και με τη σύμφωνη γνώμη του Ε.Σ.Ε.Ε. έως και δύο εκπαιδευτικές επισκέψεις και εκπαιδευτικές εκδρομές. Πραγματοποιούνται έως δύο (2) εκπαιδευτικές επισκέψεις και εκπαιδευτικές εκδρομές στο εσωτερικό ή εξωτερικό, σε εκκλησιαστικά κέντρα και Οργανισμούς, όπως το Οικουμενικό Πατριαρχείο, η Εκκλησία της Κρήτης, η Εκκλησία της Ελλάδος κ.λπ., διάρκειας έως τριών (3) εργάσιμων ημερών ή έως πέντε (5) ημερών, εάν συμπεριληφθούν έως δύο (2) αργίες.

2. Οι ανωτέρω επισκέψεις λαμβάνουν χώρα οποτεδήποτε μέσα στο διδακτικό έτος. Στις ημέρες μετακίνησης δε συνυπολογίζονται οι διανυκτερεύσεις κατά τη διάρκεια της μετακίνησης των ιεροσπουδαστών με πλοία, στην περίπτωση που αυτά εκτελούν αποκλειστικά και μόνο βραδινά δρομολόγια.

#### Άρθρο 24

##### Οδηγός σπουδών

1. Με ευθύνη του Διευθυντή της Σ.Μ.Υ.Κ. και κατόπιν έγκρισης του Ε.Σ.Ε.Ε, εκδίδεται Οδηγός Σπουδών ο οποίος αναρτάται στην ιστοσελίδα της Σ.Μ.Υ.Κ. Ο Οδηγός Σπουδών περιλαμβάνει:

α) Το ωρολόγιο πρόγραμμα που περιλαμβάνει τις ημέρες και ώρες, καθώς και τις αίθουσες διδασκαλίας των μαθημάτων, τα ονόματα των διδασκόντων/ουσών και τα αντίστοιχα διδακτικά εγχειρίδια, βιοθήματα κ.λπ.

β) Το ακαδημαϊκό ημερολόγιο που περιλαμβάνει τις ημερομηνίες έναρξης και λήξης των διδακτικών περιόδων και της μαθητείας, τις περιόδους εξετάσεων, τις αργίες και τις ημερομηνίες άλλων εκδηλώσεων ή υποχρεώσεων εκτός των μαθημάτων (π.χ. τελετή υποδοχής πρωτοετών, απονομής Διπλώματος Μαθητείας, Θείων Λειτουργιών και Ακολουθιών, ημερίδων κ.ά.).

γ) Το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών, τους τίτλους των μαθημάτων, τη διαδικασία εκπόνησης πτυχιακής εργασίας και μαθητείας.

δ) Τους κανόνες εξετάσεων και αξιολόγησης των επιδόσεων των ιεροσπουδαστών που περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Λειτουργίας των Σ.Μ.Υ.Κ.

ε) Τα δικαιώματα (κοινωνικές παροχές, διδακτικά εγχειρίδια, βιοθήματα κ.λπ.) των ιεροσπουδαστών, τις υποχρεώσεις αυτών, καθώς και πληροφορίες για τη λειτουργία της Εστίας της Σχολής, του εργαστηρίου πληροφορικής και της βιβλιοθήκης.

2. Το ακαδημαϊκό ημερολόγιο και τα ωρολόγια προγράμματα επικαιροποιούνται ή αναπροσαρμόζονται, όποτε παραστεί ανάγκη για την εύρυθμη λειτουργία της Σ.Μ.Υ.Κ. και αναρτώνται στην ιστοσελίδα της Σ.Μ.Υ.Κ. με ευθύνη του Διευθυντή.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'  
ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ  
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ**

**Άρθρο 25**  
**Ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας**

Το ημερήσιο ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας των Σ.Μ.Υ.Κ. από Δευτέρα έως και Παρασκευή ορίζεται ως εξής:

ΩΡΑ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	A/A
9.00 - 9.45	45'	1η ώρα διδασκαλίας

9.45 - 10.30	45'	2η ώρα διδασκαλίας
10.45 - 11.30	45'	3η ώρα διδασκαλίας
11.30 - 12.15	45'	4η ώρα διδασκαλίας
12.30 - 13.15	45'	5η ώρα διδασκαλίας
13.15 - 14.00	45'	6η ώρα διδασκαλίας
14.15 - 15.00	45'	7η ώρα διδασκαλίας

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, κατά την κρίση του διευθυντή, είναι εφικτό να μεταβάλλεται το πρόγραμμα με τη σύμφωνη γνώμη του Ε.Σ.Ε.Ε.

**Άρθρο 26**

**Ωρολόγιο πρόγραμμα θεωρητικών μαθημάτων**

Το ωρολόγιο πρόγραμμα σπουδών των θεωρητικών μαθημάτων κάθε ιεροσπουδαστή περιλαμβάνει έξι (6) υποχρεωτικά μαθήματα και δύο (2) μαθήματα υποχρεωτικής επιλογής από τα έξι (6) προσφερόμενα, συνολικής διάρκειας φοίτησης τριάντα (30) ωρών εβδομαδιαίως ανά εξάμηνο φοίτησης και ορίζεται ως εξής:

**ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΥ**

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	(Υ=ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ Ε=ΕΠΙΛΟΓΗΣ)	ΩΡΕΣ ΔΙΔ/ΛΙΑΣ ΕΒΔ/ΑΙΩΣ
1	Αγία Γραφή (Π.Δ. και Κ.Δ.)	Υ	4
2	Εισαγωγή στην Πατερική Σκέψη	Υ	4
3	Λειτουργική - Τελετουργική Α'	Υ	6
4	Αρχές Διοίκησης Ενοριών (Αρχές Κράτους Δικαίου, Αρχές Διοίκησης, Οργάνωσης και Λειτουργίας Ενοριών)	Υ	4
5	Στοιχεία Εκκλησιαστικής Μουσικής και Υμνολογίας Α'	Υ	4
6	Χριστιανική Ηθική - Βιοηθική	Υ	4
7	Αγιολογία	Ε	2
8	Ιεραποστολική	Ε	2
9	Ελληνική Γλώσσα - Λογοτεχνία	Ε	2
10	Θρησκειολογία	Ε	2
11	Εκκλησιαστική Ιστορία	Ε	2
12	Πληροφορική - Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Βασικές δεξιότητες Πληροφορικής, Μηχανοργάνωση Ενοριών, Ψηφιακή Διακυβέρνηση) Α'	Ε	2

**ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β' ΕΞΑΜΗΝΟΥ**

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	(Υ=ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ Ε=ΕΠΙΛΟΓΗΣ)	ΩΡΕΣ ΔΙΔ/ΛΙΑΣ ΕΒΔ/ΑΙΩΣ
1	Εκκλησιαστικό και Κανονικό Δίκαιο	Υ	4
2	Ερμηνεία Βιβλικών Κειμένων	Υ	4
3	Λειτουργική - Τελετουργική Β'	Υ	6
4	Στοιχεία Δογματικής	Υ	4
5	Ποιμαντική - Εξομολογητική	Υ	4
6	Στοιχεία Εκκλησιαστικής Μουσικής και Υμνολογίας Β'	Υ	4

7	Κατηχητική και Χριστιανική Παιδαγωγική	E	2
8	Εκκλησιαστική Τέχνη και φιλοκαλία	E	2
9	Ειδικά θέματα Ποιμαντικής	E	2
10	Εκκλησία και Κοινωνία	E	2
11	Ομιλητική-Ρητορική	E	2
12	Πληροφορική - Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Βασικές δεξιότητες Πληροφορικής, Μηχανοργάνωση Ενοριών, Ψηφιακή Διακυβέρνηση) Β'	E	2

### Άρθρο 27

Αναλυτικό πρόγραμμα θεωρητικών μαθημάτων

Τα διδακτικά θέματα των θεωρητικών μαθημάτων (υποχρεωτικών και επιλογής) οργανώνονται σε θεματικούς κύκλους, σύμφωνα με το αναλυτικό πρόγραμμα το οποίο παρατίθεται στο Παράρτημα IV του παρόντος Κανονισμού.

Κατόπιν έγκρισης του Ε.Σ.Ε.Ε., είναι εφικτή η διανομή στους ιεροσπουδαστές των Σ.Μ.Υ.Κ., ως διδακτικού ή υποστηρικτικού υλικού, των βιβλίων θρησκευτικής εξειδίκευσης των Εκκλησιαστικών Γυμνασίων και Λυκείων, καθώς και η διδακτική αξιοποίησή τους, εφόσον το περιεχόμενό τους σχετίζεται συνολικά ή μερικά με τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα και τα διδακτικά θέματα των μαθημάτων των Σ.Μ.Υ.Κ. Το Ε.Σ.Ε.Ε. εισηγείται σχετικά με την εκπόνηση ή την προμήθεια διδακτικού υλικού για την εξυπηρέτηση των διδακτικών και μαθησιακών αναγκών σε όσα μαθήματα υπάρχει ανάγκη.

Κατά τη διδασκαλία των θεωρητικών μαθημάτων χρειάζεται να λαμβάνονται υπόψη βασικές αρχές προγραμματισμού, ώστε οι θεματικοί κύκλοι και τα επιμέρους διδακτικά θέματα κάθε μαθήματος να προσεγγίζονται ως ένα ενιαίο σύνολο, ως μία ενιαία διαδρομή, την οποία χρειάζεται να καλύψουν οι ιεροσπουδαστές, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο αναλυτικό πρόγραμμα. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, ο/η διδάσκων/ουσα λαμβάνει υπόψη

τις αντικειμενικές συνθήκες της διδασκαλίας και οργανώνει το διδακτικό έργο με στόχο τη συνολική κάλυψη των προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων, προβαίνοντας στους κατάλληλους οργανωτικούς σχεδιασμούς με ρεαλιστικό προγραμματισμό των διδακτικών θεμάτων.

Κατά τη διδασκαλία όλων των μαθημάτων, είναι επιθυμητή η ενεργός εμπλοκή των ιεροσπουδαστών σε μαθησιακές δραστηριότητες, οι οποίες να καλύπτουν όλους τους μαθησιακούς τομείς (γνώσεις, στάσεις, δεξιότητες). Στο πλαίσιο αυτό, αξιοποιούνται στρατηγικές και τεχνικές διδασκαλίας ανακαλυπτικής, συνεργατικής και βιωματικής μορφής, ενώ η διδασκαλία υπερβαίνει την τυπική διαδικασία παρουσίασης/παράδοσης έτοιμων γνώσεων και πληροφοριών.

Στο μάθημα «Στοιχεία Εκκλησιαστικής Μουσικής και Υμνολογίας» είναι θεμιτή η οργάνωση της διδασκαλίας σε επίπεδα και η διαφοροποιημένη διδακτική προσέγγιση, εφόσον αυτό κρίνεται αναγκαίο, ανάλογα με το γνωστικό/μαθησιακό επίπεδο των ιεροσπουδαστών.

### Άρθρο 28

Ανάθεση μαθημάτων

1. Με ευθύνη του Ε.Σ.Ε.Ε. γίνεται η ανάθεση των θεωρητικών μαθημάτων στο εκπαιδευτικό προσωπικό της Δ/Θμιας Εκπαίδευσης, όπως ορίζεται κατωτέρω:

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Α' ΑΝΑΘΕΣΗ	Β' ΑΝΑΘΕΣΗ
1	Αγία Γραφή (Π.Δ. και Κ.Δ.)	ΠΕ01 - ΘΕΟΛΟΓΩΝ	
2	Εισαγωγή στην Πατερική Σκέψη		
3	Εκκλησιαστικό και Κανονικό Δίκαιο		
4	Λειτουργική - Τελετουργική Α'		
5	Λειτουργική - Τελετουργική Β'		
6	Χριστιανική Ηθική - Βιοηθική		
7	Αγιολογία		
8	Ιεραποστολική		
9	Θρησκειολογία		
10	Εκκλησιαστική Ιστορία		
11	Ερμηνεία Βιβλικών Κειμένων		
12	Στοιχεία Δογματικής		
13	Ποιμαντική - Εξομολογητική		
14	Κατηχητική και Χριστιανική Παιδαγωγική		
15	Ειδικά θέματα Ποιμαντικής		
16	Ομιλητική-Ρητορική		

17	Εκκλησιαστική Τέχνη και Φιλοκαλία	ΠΕ01 - ΘΕΟΛΟΓΩΝ	ΠΕ08 - ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ
18	Εκκλησία και κοινωνία	ΠΕ01 - ΘΕΟΛΟΓΩΝ	ΠΕ78 - ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
19	Ελληνική Γλώσσα - Λογοτεχνία	ΠΕ02 - ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ	
20	Αρχές Διοίκησης Ενοριών (Αρχές Κράτους Δικαίου, Αρχές Διοίκησης, Οργάνωσης και Λειτουργίας Ενοριών)	ΠΕ01 - ΘΕΟΛΟΓΩΝ ΠΕ78 - ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ/ ΠΕ80 - ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	
21	Στοιχεία Εκκλησιαστικής Μουσικής και Υμνολογίας Α'	ΠΕ01 - ΘΕΟΛΟΓΩΝ ΠΕ79 - ΜΟΥΣΙΚΩΝ (Με ειδίκευση στη Βυζαντινή Μουσική)	
22	Στοιχεία Εκκλησιαστικής Μουσικής και Υμνολογίας Β'	ΠΕ01 - ΘΕΟΛΟΓΩΝ ΠΕ79 - ΜΟΥΣΙΚΩΝ (Με ειδίκευση στη Βυζαντινή Μουσική)	
23	Πληροφορική -Ψηφιακή διακυβέρνηση (Βασικές δεξιότητες Πληροφορικής, Μηχανοργάνωση Ενοριών, Ψηφιακή Διακυβέρνηση) Α'	ΠΕ86 - ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΩΝ	
24	Πληροφορική -Ψηφιακή διακυβέρνηση (Βασικές δεξιότητες Πληροφορικής, Μηχανοργάνωση Ενοριών, Ψηφιακή Διακυβέρνηση) Β'	ΠΕ86 - ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΩΝ	

2. Τα θεωρητικά μαθήματα με α/α 1 έως και 16 του ανωτέρω πίνακα ανατίθενται κατά σειρά κατάταξης ως εξής:

α) Σε μέλη Δ.Ε.Π. Α.Ε.Ι. ή μέλη Δ.Π. Α.Ε.Α. με ειδίκευση στο αντικείμενο,

β) σε εκπαιδευτικούς ειδικότητας ΠΕ01 της Δ/θμιας Εκπαίδευσης ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν συναφές Διδακτορικό Δίπλωμα,

γ) σε εκπαιδευτικούς ειδικότητας ΠΕ01 της Δ/θμιας Εκπαίδευσης ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν συναφές Μ.Δ.Ε.

3. Το μάθημα «Εκκλησιαστική Τέχνη και Φιλοκαλία» ανατίθεται κατά σειρά κατάταξης ως εξής:

α) Σε μέλη Δ.Ε.Π. Α.Ε.Ι. ή μέλη Δ.Π. Α.Ε.Α. με ειδίκευση στο αντικείμενο,

β) σε εκπαιδευτικούς ειδικότητας ΠΕ01 της Δ/θμιας Εκπαίδευσης ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν συναφές Διδακτορικό Δίπλωμα,

γ) σε εκπαιδευτικούς ειδικότητας ΠΕ01 της Δ/θμιας Εκπαίδευσης ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν συναφές Μ.Δ.Ε.,

δ) σε εκπαιδευτικούς ειδικότητας ΠΕ08 της Δ/θμιας Εκπαίδευσης ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν Διδακτορικό Δίπλωμα ή Μ.Δ.Ε. Θεολογικής Σχολής,

ε) σε εκπαιδευτικούς ειδικότητας ΠΕ08 της Δ/θμιας Εκπαίδευσης ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν Διδακτορικό Δίπλωμα ή Μ.Δ.Ε. και πτυχίο Θεολογικής Σχολής.

4. Το μάθημα «Εκκλησία και Κοινωνία» ανατίθεται κατά σειρά κατάταξης ως εξής:

α) Σε μέλη Δ.Ε.Π. Α.Ε.Ι. ή μέλη Δ.Π. Α.Ε.Α. με ειδίκευση στο αντικείμενο,

β) σε εκπαιδευτικούς ειδικότητας ΠΕ01 της Δ/θμιας Εκπαίδευσης ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν συναφές Διδακτορικό Δίπλωμα,

γ) σε εκπαιδευτικούς ειδικότητας ΠΕ01 της Δ/θμιας Εκπαίδευσης ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν συναφές Μ.Δ.Ε.,

δ) σε εκπαιδευτικούς ειδικότητας ΠΕ78 της Δ/θμιας Εκπαίδευσης ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν Διδακτορικό Δίπλωμα ή Μ.Δ.Ε. Θεολογικής Σχολής,

ε) σε εκπαιδευτικούς ειδικότητας ΠΕ78 της Δ/θμιας Εκπαίδευσης ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν Διδακτορικό Δίπλωμα ή Μ.Δ.Ε. και πτυχίο Θεολογικής Σχολής.

5. Το μάθημα «Ελληνική Γλώσσα - Λογοτεχνία» του ανωτέρω πίνακα ανατίθεται κατά σειρά κατάταξης ως εξής:

α) Σε μέλη Δ.Ε.Π. Α.Ε.Ι. ή μέλη Δ.Π. Α.Ε.Α. με ειδίκευση στο αντικείμενο,

β) σε εκπαιδευτικούς ειδικότητας ΠΕ02 της Δ/θμιας Εκπαίδευσης ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν Διδακτορικό Δίπλωμα Φιλοσοφικής ή Θεολογικής Σχολής,

γ) σε εκπαιδευτικούς ειδικότητας ΠΕ02 της Δ/θμιας Εκπαίδευσης ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν Μ.Δ.Ε. Φιλοσοφικής ή Θεολογικής Σχολής,

δ) σε εκπαιδευτικούς ΠΕ02 της Δ/θμιας Εκπαίδευσης ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν Διδακτορικό Δίπλωμα ή Μ.Δ.Ε. και πτυχίο Θεολογικής Σχολής,

ε) σε εκπαιδευτικούς της Δ/θμιας Εκπαίδευσης ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν συναφές Διδακτορικό Δίπλωμα ή Μ.Δ.Ε.,

στ) σε εκπαιδευτικούς της Δ/θμιας Εκπαίδευσης ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν Διδακτορικό Δίπλωμα ή Μ.Δ.Ε και πτυχίο Φιλοσοφικής Σχολής.

6. Τα μαθήματα «Αρχές Διοίκησης Ενοριών (Αρχές Κράτους Δικαίου, Αρχές Διοίκησης, Οργάνωσης και Λειτουργίας Ενοριών)» ανατίθεται κατά σειρά κατάταξης ως εξής:

- α) Σε μέλη Δ.Ε.Π. Α.Ε.Ι. ή μέλη Δ.Π. Α.Ε.Α. με ειδίκευση στο αντικείμενο,
- β) σε εκπαιδευτικούς ειδικότητας ΠΕ01 ή κληρικούς, με συναφές προς το αντικείμενο Διδακτορικό δίπλωμα ή ΠΕ78 ή ΠΕ80 (ενοποιημένου κλάδου) της Δ/θμιας Εκπαίδευσης ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν Διδακτορικό Δίπλωμα Θεολογικής Σχολής,
- γ) σε εκπαιδευτικούς ειδικότητας ΠΕ01 ή κληρικούς με συναφές προς το αντικείμενο μεταπτυχιακό δίπλωμα ή ΠΕ78 ή ΠΕ80 (ενοποιημένου κλάδου) της Δ/θμιας Εκπαίδευσης ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν Μ.Δ.Ε. Θεολογικής Σχολής,
- δ) σε εκπαιδευτικούς ειδικότητας ΠΕ01 ή κληρικούς, κατόχους Διδακτορικού Διπλώματος ή Μ.Δ.Ε. και με συναφές προς το αντικείμενο δεύτερο πτυχίο ή εκπαιδευτικούς ειδικότητας ΠΕ78 ή ΠΕ80 (ενοποιημένου κλάδου) της Δ/θμιας Εκπαίδευσης ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν Διδακτορικό Δίπλωμα ή Μ.Δ.Ε και πτυχίο Θεολογικής Σχολής,
- ε) σε εκπαιδευτικούς ειδικότητας ΠΕ78 ή ΠΕ80 (ενοποιημένου κλάδου) της Δ/θμιας Εκπαίδευσης ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν Διδακτορικό Δίπλωμα,
- στ) σε εκπαιδευτικούς ειδικότητας ΠΕ78 ή ΠΕ80 (ενοποιημένου κλάδου) της Δ/θμιας Εκπαίδευσης ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν Μ.Δ.Ε.,
- ζ) σε εκπαιδευτικούς της Δ/θμιας Εκπαίδευσης ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν Διδακτορικό Δίπλωμα ή Μ.Δ.Ε και πτυχίο Κοινωνικών Επιστημών ή Οικονομίας,
- η) σε εκπαιδευτικούς της Δ/θμιας Εκπαίδευσης ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν συναφές Διδακτορικό Δίπλωμα ή Μ.Δ.Ε.
7. Τα μαθήματα «Στοιχεία Εκκλησιαστικής Μουσικής και Υμνολογίας Α'» και «Στοιχεία Εκκλησιαστικής Μουσικής και Υμνολογίας Β'» ανατίθενται κατά σειρά κατάταξης ως εξής:
- α) Σε μέλη Δ.Ε.Π. Α.Ε.Ι. ή μέλη Δ.Π. Α.Ε.Α. με ειδίκευση στο αντικείμενο,
- β) σε εκπαιδευτικούς ειδικότητας ΠΕ01 ή κληρικούς, με συναφές προς το αντικείμενο Διδακτορικό δίπλωμα ή ΠΕ79 (ενοποιημένου κλάδου) της Δ/θμιας Εκπαίδευσης με ειδίκευση στη Βυζαντινή Μουσική ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν συναφές Διδακτορικό Δίπλωμα, προτιμώμενων εκείνων που διαθέτουν Διδακτορικό Δίπλωμα ή Μ.Δ.Ε ή και πτυχίο Θεολογικής Σχολής,
- γ) σε εκπαιδευτικούς ειδικότητας ΠΕ01 ή κληρικούς, με συναφές προς το αντικείμενο μεταπτυχιακό δίπλωμα ή ΠΕ79 (ενοποιημένου κλάδου) της Δ/θμιας Εκπαίδευσης με ειδίκευση στη Βυζαντινή Μουσική ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν συναφές Μ.Δ.Ε., προτιμώμενων εκείνων που διαθέτουν Διδακτορικό Δίπλωμα ή Μ.Δ.Ε. ή και πτυχίο Θεολογικής Σχολής,
- δ) σε εκπαιδευτικούς ειδικότητας ΠΕ79 (ενοποιημένου κλάδου) της Δ/θμιας Εκπαίδευσης με ειδίκευση στη Βυζαντινή Μουσική ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν Διδακτορικό Δίπλωμα,
- ε) σε εκπαιδευτικούς ειδικότητας ΠΕ79 (ενοποιημένου κλάδου) της Δ/θμιας Εκπαίδευσης με ειδίκευση στη Βυζαντινή Μουσική ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν Μ.Δ.Ε.
8. Τα μαθήματα «Πληροφορική - Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Βασικές δεξιότητες Πληροφορικής, Μηχανοργάνωση Ενοριών, Ψηφιακή Διακυβέρνηση) Β'» ανατίθενται κατά σειρά κατάταξης ως εξής:
- α) Σε μέλη Δ.Ε.Π. Α.Ε.Ι. ή μέλη Δ.Π. Α.Ε.Α. με ειδίκευση στο αντικείμενο,
- β) σε εκπαιδευτικούς ειδικότητας ΠΕ86 της Δ/θμιας Εκπαίδευσης ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν Διδακτορικό Δίπλωμα,
- γ) σε εκπαιδευτικούς ειδικότητας ΠΕ86 της Δ/θμιας Εκπαίδευσης ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν Μ.Δ.Ε.,
- δ) σε εκπαιδευτικούς της Δ/θμιας Εκπαίδευσης ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν Διδακτορικό Δίπλωμα ή Μ.Δ.Ε και πτυχίο στη διδασκαλία των Τ.Π.Ε.,
- ε) σε εκπαιδευτικούς της Δ/θμιας Εκπαίδευσης ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν συναφές Διδακτορικό Δίπλωμα,
- στ) σε εκπαιδευτικούς της Δ/θμιας Εκπαίδευσης ή κληρικούς, οι οποίοι διαθέτουν συναφές Μ.Δ.Ε.
9. Η ανάθεση των μαθημάτων και τα ωρολόγια προγράμματα επικαιροποιούνται ή αναπροσαρμόζονται από το Ε.Σ.Ε.Ε., όποτε παραστεί ανάγκη για την εύρυθμη λειτουργία των Σ.Μ.Υ.Κ. και διαβιβάζονται στη Διεύθυνση Θρησκευτικής Εκπαίδευσης και Διαθρησκευτικών Σχέσεων του ΥΠΑΙΘΑ.

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ΘΕΜΑΤΑ ΙΕΡΟΣΠΟΥΔΑΣΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

##### Άρθρο 29 Γενικά

1. Οι ιεροσπουδαστές της Σ.Μ.Υ.Κ. διαβιούν αρμονικά στην οικεία Εκκλησιαστική Εστία κατά κοινοβιακό τρόπο και ακολουθούν ένα συγκεκριμένο, θεολογικά δομημένο πρόγραμμα με σκοπό την πνευματική εμβάθυνση, τον αυτοέλεγχο, την άσκηση και εξοικείωση με τον τρόπο ζωής του κληρικού. Οι ιεροσπουδαστές μέσα από την κοινή διαβίωση αναπτύσσουν πνεύμα ενότητας, αγάπης και συνεργασίας.

2. Οι ιεροσπουδαστές συμμετέχουν υποχρεωτικά στις πρωινές ιερές Ακολουθίες και στις Θείες Λειτουργίες. Οι ιερές Ακολουθίες τελούνται καθημερινώς με βάση το εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα κάθε Σ.Μ.Υ.Κ. και τα θεωρητικά μαθήματα ξεκινούν στις 09.00.

3. Οι ώρες εκτός των θεωρητικών μαθημάτων της Σ.Μ.Υ.Κ. διατίθενται για μελέτη, αθλητικές/πολιτιστικές/περιβαλλοντικές/ποιμαντικές δραστηριότητες και περιπάτους.

4. Η εν γένει συμπεριφορά και ενδυμασία των ιεροσπουδαστών πρέπει να συνάδει με την ιδιότητά τους.

5. Οι έγγαμοι ιεροσπουδαστές δύνανται να μετακινούνται προς τη μόνιμη κατοικία τους το χρονικό διάστημα από το πέρας των θεωρητικών μαθημάτων της Παρασκευής μέχρι την έναρξη των θεωρητικών μαθημάτων τη Δευτέρα, έχοντας ενημερώσει εγκαίρως τον υπεύθυνο της Εστίας.

6. Μόνο οι αλλοδαποί ιεροσπουδαστές έχουν δικαίωμα διαμονής στην Εστία κατά τις ημέρες των διακοπών της Σ.Μ.Υ.Κ.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'  
ΘΕΜΑΤΑ ΙΕΡΑΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ****Άρθρο 30  
Γενικά**

1. Η ιερατική μαθητεία διεξάγεται στους Ιερούς Ναούς της Ανατολικής Ορθοδόξου Εκκλησίας του Χριστού και λοιπούς εκκλησιαστικούς χώρους ή ιδρύματα της Εκκλησίας της Ελλάδος, της Εκκλησίας της Κρήτης ή των Ιερών Μητροπόλεων της Δωδεκανήσου. Μπορεί, επίσης, να διεξάγεται και σε Ιερούς Ναούς ή εκκλησιαστικούς χώρους ή ιδρύματα που ανήκουν στο Οικουμενικό Πατριαρχείο ή το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας ή το Πατριαρχείο Ιεροσολύμων ή το Πατριαρχείο Αντιοχείας ή την Ιερά Μονή του Σινά και βρίσκονται εκτός της Ελληνικής Επικράτειας.

2. Η ιερατική μαθητεία διεξάγεται αποκλειστικά υπό την ευθύνη κληρικών κατά το δεύτερο έτος φοίτησης της Σ.Μ.Υ.Κ. και διαρκεί από την 21η Σεπτεμβρίου ή την αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα κάθε έτους και λήγει την 21η Μαΐου του επόμενου έτους ή την προηγούμενη εργάσιμη.

3. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι ο ιεροσπουδαστής να έχει εξεταστεί επιτυχώς σε όλα τα θεωρητικά μαθήματα του πρώτου έτους σπουδών.

4. Μετά την επιτυχή εξέταση στα θεωρητικά μαθήματα ο ιεροσπουδαστής επιλέγει τον τόπο διεξαγωγής της ιερατικής μαθητείας του και υποβάλλει αίτηση στον οικείο Μητροπολίτη. Σε περίπτωση που ο οικείος Μητροπολίτης δεν παρέχει τη σύμφωνη γνώμη του εντός δεκαπέντε (15) ημερών, ο ιεροσπουδαστής έχει δικαίωμα να απευθυνθεί σε άλλον Μητροπολίτη. Σε περίπτωση που ο ιεροσπουδαστής δεν εξασφαλίσει σύμφωνη γνώμη Μητροπολίτη για τη διεξαγωγή της ιερατικής μαθητείας, τότε το θέμα παραπέμπεται στο Ε.Σ.Ε.Ε. με το ερώτημα της διαγραφής.

5. Τόπος διεξαγωγής της ιερατικής μαθητείας για τους κληρικούς της παρ. 4 του άρθρου 140 του ν. 4823/2021 (Α' 136), θεωρείται η υπηρεσία στην οργανική θέση Τακτικού Εφημερίου που διορίστηκαν.

**Άρθρο 31  
Ορισμός Εντεταλμένου Κληρικού**

Στις Ιερές Μητροπόλεις στις οποίες διεξάγεται ιερατική μαθητεία ορίζεται αμισθί από τον Μητροπολίτη ένας εντεταλμένος κληρικός για κάθε ιεροσπουδαστή. Ο ρόλος του είναι να εμπνεύσει, να προσανατολίσει και να υποστηρίξει τον ιεροσπουδαστή, με στόχο την ομαλή ενσωμάτωση στον λειτουργικό ρόλο του κληρικού και την πρακτική εφαρμογή της θεωρητικής εκπαίδευσης που έλαβε κατά το πρώτο έτος σπουδών. Ο εντεταλμένος κληρικός διευκολύνει την προσαρμογή στο νέο περιβάλλον διαβίωσης και μαθητείας, εμπνέει, κατευθύνει, πληροφορεί, εξηγεί, παρανέι, συμβουλεύει, δίδει ερεθίσματα, προτρέπει και ενθαρρύνει τον ιεροσπουδαστή.

Πρόσωπο εντεταλμένου κληρικού ιερατικής μαθητείας δύναται να είναι ο Πρωτοσύγκελλος ή ο Γενικός Αρχιερατικός, ή άλλος Αρχιερατικός Επίτροπος, ή Γραμματέας της Ιεράς Μητροπόλεως, ή ο Προϊστάμενος του Μητροπολιτικού Ναού, ή οποιασδήποτε μεγάλης ενορίας, όπου θα υπάρχει η δυνατότητα άμεσης συνεργασίας με τις διοικητικές υπηρεσίες της Ιεράς Μητροπόλεως και

απόκτησης εμπειρίας από τη διακονία του στα γραφεία της, καθώς και από την εν γένει ζωή της ενορίας.

**Άρθρο 32  
Καθήκοντα και αρμοδιότητες  
Εντεταλμένου Κληρικού**

1. Για την εκπλήρωση του ρόλου του ο εντεταλμένος κληρικός ακολουθεί τις οδηγίες του Μητροπολίτη για τον προγραμματισμό της μαθητείας και την εφαρμογή των δράσεων υποστήριξης που υλοποιεί.

2. Ο εντεταλμένος κληρικός διαμορφώνει το εβδομαδιαίο πρόγραμμα των εργασιών του ιεροσπουδαστή και του αναθέτει διακονήματα ή διοικητικό ενοριακό έργο.

3. Σημαντικό στοιχείο του ρόλου του εντεταλμένου κληρικού είναι η αδιάκοπη ανατροφοδότηση και υποστήριξη του ιεροσπουδαστή, ώστε να μπορέσει να αντιμετωπίσει τις απαιτήσεις που προκύπτουν στο πλαίσιο της μαθητείας του.

4. Ο εντεταλμένος κληρικός ελέγχει την ορθή συμπλήρωση του Ημερολογίου ιερατικής μαθητείας (Υπόδειγμα 1, Παράρτημα V) από τον ιεροσπουδαστή.

5. Ο εντεταλμένος κληρικός κρατά αρχείο για τις άδειες που χορηγούνται στον ιεροσπουδαστή και τις κοινοποιεί στον οικείο Διευθυντή Σ.Μ.Υ.Κ.

**Άρθρο 33  
Υποχρεώσεις Ιεροσπουδαστών**

1. Οι υποχρεώσεις των ιεροσπουδαστών κατά τη διάρκεια της ιερατικής μαθητείας απορρέουν από τους σκοπούς λειτουργίας των Σ.Μ.Υ.Κ. και προετοιμασίας των υποψήφιών κληρικών. Ειδικότερα, οφείλουν:

α. Να ακολουθούν τις οδηγίες του εντεταλμένου κληρικού,  
β. να εκτελούν κάθε εργασία που τους αναθέτει ο εντεταλμένος κληρικός στα όρια των απαιτήσεων της μαθητείας τους,

γ. να συμπεριφέρονται με τρόπο που να συνάδει με την ιδιότητά τους,

δ. να τηρούν το ωράριο που έχει καθοριστεί,  
ε. να συνεργάζονται αρμονικά με όσους απασχολούνται στον χώρο μαθητείας,

σ. να συμπληρώνουν έγκαιρα όλα τα έντυπα μαθητείας σε συνεργασία με τον εντεταλμένο Κληρικό,

ζ. να συνυπογράφουν εγκαίρως την Πράξη Έναρξης Μαθητείας (Υπόδειγμα 2, Παράρτημα V) και την Πράξη Ολοκλήρωσης Μαθητείας (Υπόδειγμα 3, Παράρτημα V) με τον Μητροπολίτη σε τρία (3) αντίγραφα, ένα για κάθε μέρος και ένα για τον Διευθυντή της Σ.Μ.Υ.Κ.,

η. να τηρούν τους κανόνες της Εστίας που φιλοξενούνται και

θ. να τηρούν τα όρια αδειών, όπως καθορίζονται στο άρθρο 34 του παρόντος.

2. Σε περίπτωση υπέρβασης των ορίων αδειών ο ιεροσπουδαστής παραπέμπεται, ύστερα από εισήγηση του οικείου Μητροπολίτη, στο Ε.Σ.Ε.Ε. με το ερώτημα της διαγραφής από τη Σ.Μ.Υ.Κ.

**Άρθρο 34  
Δικαιώματα Ιεροσπουδαστών**

Οι ιεροσπουδαστές κατά τη διάρκεια της ιερατικής μαθητείας έχουν τα εξής δικαιώματα:

α. Παροχής στέγασης και σίτισης με ευθύνη και δαπάνη της οικείας Μητρόπολης.

β. Παροχής ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής κάλυψης.

γ. Οι ιεροσπουδαστές δικαιούνται οκτώ (8) ημέρες αναρρωτικής άδειας και πέντε (5) ημέρες κανονικής άδειας. Η αναρρωτική άδεια πέρα των δύο (2) συνεχόμενων ημερών δικαιολογείται με ιατρική γνωμάτευση. Η κανονική άδεια χορηγείται από τον οικείο Μητροπολίτη κατόπιν αιτήσεως.

δ. Οι ιεροσπουδαστές έχουν δικαίωμα να ενημερώνονται σχετικά με την πρόοδό τους στο πλαίσιο του προγράμματος της ιερατικής μαθητείας.

ε. Οι οικείες Μητροπόλεις οφείλουν να διευκολύνουν τους ιεροσπουδαστές με την παροχή της απαραίτητης υλικοτεχνικής υποδομής για την εκπόνηση της πτυχιακής τους εργασίας.

στ. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις οι ιεροσπουδαστές δύνανται να αιτηθούν στο Ε.Σ.Ε.Ε. μέσω της Σ.Μ.Υ.Κ. αλλαγή Μητρόπολης για την ολοκλήρωση της ιερατικής τους μαθητείας. Στην περίπτωση αυτή ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 30 του παρόντος.

### Άρθρο 35

#### Επιδιωκόμενοι σκοποί ιερατικής μαθητείας

1. Επιδιωκόμενοι σκοποί της ιερατικής μαθητείας είναι οι ιεροσπουδαστές να:

α) Πολιτεύονται με τη συνείδηση ότι είναι μέλη του Σώματος του Χριστού και μελλοντικοί εργάτες της Εκκλησίας,

β) καλλιεργούν εκκλησιαστικό και εκκλησιολογικό ήθος, με αγάπη προς τον Θεό και τον άνθρωπο, με σεβασμό προς τον οικείο Μητροπολίτη, τα στελέχη και τους συνεργάτες της Εκκλησίας,

γ) μετέχουν στη λειτουργική και πνευματική ζωή της Εκκλησίας,

δ) επιδεικνύουν διαγωγή που αρμόζει σε υποψήφιους ή μαθητεύμενους κληρικούς,

ε) εμπλουτίζουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες τους σε λειτουργικά, τελετουργικά και ποιμαντικά ζητήματα,

στ) κατανοούν τη λειτουργική και διοικητική διάρθρωση της Μητρόπολης στην οποία διακονούν, καθώς και της ενορίας ή του οργανισμού στον οποίο μαθητεύουν,

ζ) εξοικειώνονται με τους τομείς και τους τρόπους άσκησης του ποιμαντικού έργου σε ενοριακό, διενοριακό, μητροπολιτικό και διαμητροπολιτικό επίπεδο,

η) αναγνωρίζουν τις σύγχρονες προκλήσεις στο ποιμαντικό έργο και αποτελεσματικούς τρόπους για τη διαχείριση ή την αντιμετώπισή τους,

θ) αναπτύσσουν δεξιότητες σε ειδικότερους τομείς του ποιμαντικού έργου, όπως είναι το διδακτικό, το κηρυκτικό, το κατηχητικό και το φιλανθρωπικό έργο, η ποιμαντική της νεότητας κ.ά.,

ι) αξιοποιούν τις δυνατότητες που παρέχουν οι νέες τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας για την άσκηση του ποιμαντικού έργου και τη διοικητική οργάνωση της σύγχρονης ενορίας,

ια) συνεργάζονται αρμονικά με τον εντεταλμένο κληρικό της ιερατικής μαθητείας και με όλους τους παράγοντες του ενοριακού και του μητροπολιτικού έργου,

ιβ) καλλιεργούν κοινωνικές δεξιότητες και αποτελεσματικές διαπροσωπικές σχέσεις,

ιγ) αναπτύσσουν δεξιότητες δια βίου μάθησης, αναγνωρίζοντας θεσμούς κατάρτισης, επιμόρφωσης και διαχείρισης των ποιμαντικών ζητημάτων.

2. Η υλοποίηση της μαθητείας γίνεται με:

α) Τη διακονία των ιεροσπουδαστών στο λειτουργικό, ποιμαντικό και διοικητικό έργο της ενορίας, ώστε να κατανοούν τα τελούμενα στον ναό, εντρυφώντας σε αυτά, να συμμετέχουν στις ιερές ακολουθίες, αναλαμβάνοντας διακονήματα που μπορούν να ασκήσουν σύμφωνα με την τάξη της Εκκλησίας, να μυούνται σε ζητήματα ποιμαντικής της λατρείας και της καλλιέργειας της εκκλησιαστικής συνείδησης των πιστών, και να εξοικειώνονται με τα διοικητικά ζητήματα που αφορούν στο έργο της ενορίας (συγκέντρωση και έκδοση των δικαιολογητικών που χρειάζονται για την τέλεση μυστηρίων, συμπλήρωση τους κ.λπ.),

β) τη συμμετοχή τους σε τμήματα, δομές ή δράσεις της Μητρόπολης, της ενορίας ή του εκκλησιαστικού θεσμού στον οποίο διακονούν, θητεύοντας σταδιακά σε όσο γίνεται περισσότερα τμήματα, συμμετέχοντας για ένα εύλογο χρονικό διάστημα σε καθένα, ενδεικτικά ανά δίμηνο, π.χ. στο Φιλόπτωχο Ταμείο, τον τομέα νεότητας, τον τομέα εκπαίδευσης, τον τομέα ανάδειξης του ποιμαντικού έργου, καθώς επίσης σε κατασκηνώσεις, κατηχητικά σχολεία, νεανικές συναντήσεις προβληματισμού, κύκλους μελέτης της Αγίας Γραφής και Λειτουργικών Κειμένων, κοινωνικά φροντιστήρια ενισχυτικής διδασκαλίας, σχολές Βυζαντινής Μουσικής και Αγιογραφίας, σχολές εκμάθησης ηλεκτρονικών υπολογιστών και γενικότερα σε κάθε δραστηριότητα η οποία σχετίζεται με τους σκοπούς της ιερατικής μαθητείας,

γ) την ανάληψη, κατά την κρίση του εντεταλμένου κληρικού, ομιλητικού, διδακτικού, κατηχητικού ή άλλου ποιμαντικού έργου, το οποίο αξιολογείται με στόχο τη βελτίωσή του,

δ) κάθε άλλο πρόσφορο τρόπο, ο οποίος μπορεί να εξυπηρετήσει τους σκοπούς της ιερατικής μαθητείας, κατά την κρίση του οικείου Μητροπολίτη και του εντεταλμένου κληρικού.

### Άρθρο 36

#### Διαδικασία αξιολόγησης μαθητείας

1. Κάθε ιεροσπουδαστής τηρεί Ημερολόγιο Ιερατικής Μαθητείας στο οποίο καταγράφει ανά εβδομάδα τις εργασίες (ιδίως λειτουργικά διακονήματα και διοικητική ενοριακή εργασία) με τις οποίες ασχολήθηκε, καθώς και συνοπτική περιγραφή των καθηκόντων που του ανατέθηκαν στον χώρο πραγματοποίησης της ιερατικής μαθητείας.

2. Ανά μήνα ο Μητροπολίτης ελέγχει τις εβδομαδιαίες καταχώρισεις και συμπληρώνει το μηνιαίο φύλλο αξιολόγησης κατόπιν εισηγήσεως του εντεταλμένου κληρικού. Αξιολογούνται ο ζήλος, η επιμέλεια, η συνέπεια, η υπευθυνότητα και η ποιότητα εκτέλεσης των διακονημάτων.

3. Στο τέλος κάθε μήνα, ο ιεροσπουδαστής οφείλει να αποστείλει στον Διευθυντή Σ.Μ.Υ.Κ. φοίτησης τα εβδομαδιαία φύλλα από το Ημερολόγιο Ιερατικής Μαθητείας, τα οποία και φυλάσσονται στον Ατομικό Φάκελο του Ιεροσπουδαστή και αποτελούν μέρος της αξιολόγησής του.

4. Μετά την ολοκλήρωση της ιερατικής μαθητείας, ο οικείος Μητροπολίτης συμπληρώνει την έκθεση αποτίμησης της ιερατικής μαθητείας (τελευταίο φύλλο από το Ημερολόγιο ιερατικής μαθητείας (Υπόδειγμα 1, Παράρτημα V) η οποία περιλαμβάνει τον αριθμό αδειών και την αξιολογική του κρίση για το εάν ο ιεροσπουδαστής ολοκλήρωσε με επιτυχία ή όχι την ιερατική του μαθητεία.

5. Σε περίπτωση αρνητικής κρίσης του οικείου Μητροπολίτη, η εισήγηση του παραπέμπεται στο Ε.Σ.Ε.Ε. με το ερώτημα της διαγραφής του ιεροσπουδαστή ή της επανάληψης της ιερατικής μαθητείας. Το Συμβούλιο αποφασίζει σχετικά αφού λάβει υπ' όψη όλα τα στοιχεία.

6. Η έκθεση υποβάλλεται υπογεγραμμένη και σφραγισμένη στον Διευθυντή της Σ.Μ.Υ.Κ. φοίτησης προκειμένου να βεβαιώσει την επιτυχή ολοκλήρωση της ιερατικής μαθητείας και αποτελεί μέρος της εσωτερικής αξιολόγησης.

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

##### Άρθρο 37 Γενικά

Αντικείμενο της αξιολόγησης είναι η αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού προγράμματος και η αποδοτικότητα του διδακτικού προσωπικού, με αποκλειστικό σκοπό τη διασφάλιση και τη διαρκή βελτίωση της ποιότητας του προσφερόμενου εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον ν. 4823/2021 (Α' 136).

##### Άρθρο 38 Εσωτερική αξιολόγηση

1. Από το δεύτερο έτος λειτουργίας, ήτοι την ολοκλήρωση του πρώτου διετούς κύκλου σπουδών των Σ.Μ.Υ.Κ., διενεργείται εσωτερική αξιολόγηση.

2. Η εσωτερική αξιολόγηση διενεργείται εφεξής στα τέλη Μαΐου εκάστου έτους.

3. Οι τελειόφοιτοι ιεροσπουδαστές αξιολογούν:

α. Το πρόγραμμα σπουδών,

β. το εκπαιδευτικό και διδακτικό υλικό των θεωρητικών μαθήματων,

γ. την ιερατική μαθητεία και

δ. τους διδάσκοντες (κληρικούς, αποσπασμένους ή σε διάθεση εκπαιδευτικούς, μέλη Δ.Ε.Π./ΑΕΑ συμπεριλαμβανομένου και του Διευθυντή).

4. Ο Διευθυντής αξιολογεί:

α. Το πρόγραμμα σπουδών,

β. το εκπαιδευτικό και διδακτικό υλικό των θεωρητικών μαθήματων και

γ. την ιερατική μαθητεία.

5. Η αξιολόγηση διενεργείται με τη χρήση εκθέσεων αξιολόγησης για κάθε γνωστικό αντικείμενο ξεχωριστά (Υποδείγματα 1, 2, 3 - Παράρτημα VI). Η συμπλήρωση των εκθέσεων αξιολόγησης από τους τελειόφοιτους ιεροσπουδαστές είναι υποχρεωτική και ανώνυμη. Οι εκθέσεις αξιολόγησης κατατίθενται δια ζώσης ή ταχυδρομικά σε εσώκλειστο φάκελο.

6. Τα κριτήρια αξιολόγησης των διδασκόντων είναι:  
α. Αξιολόγηση εκπαιδευτικού ως προς το παρεχόμενο εκπαιδευτικό έργο,

β. αξιολόγηση εκπαιδευτικού ως προς τη συνέπεια και τις υποχρεώσεις του,

γ. αξιολόγηση εκπαιδευτικού ως προς την επίτευξη των προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων,

δ. αξιολόγηση εκπαιδευτικού ως προς τη σχέση του με τους ιεροσπουδαστές.

7. Τα αποτελέσματα της εσωτερικής αξιολόγησης φυλάσσονται και καταχωρίζονται από τον Διευθυντή στους φακέλους των εκπαιδευτικών που τηρούνται στη Σ.Μ.Υ.Κ.

##### Άρθρο 39

##### Εξωτερική αξιολόγηση

1. Στα τέλη Μαΐου κάθε τετραετίας λειτουργίας των Σ.Μ.Υ.Κ. διενεργείται εξωτερική αξιολόγηση ξεχωριστά για κάθε Σ.Μ.Υ.Κ.

2. Η εξωτερική αξιολόγηση της Σ.Μ.Υ.Κ. της Ρ.Ε.Σ. διενεργείται από το Πολυμελές Συμβούλιο της Ριζαρέιου Εκκλησιαστικής Σχολής (Ρ.Ε.Σ.) και το Ε.Σ.Ε.Ε.

3. Η εξωτερική αξιολόγηση της Σ.Μ.Υ.Κ. Βελλάς διενεργείται από την Εκκλησία της Ελλάδος και το Ε.Σ.Ε.Ε.

4. Η εξωτερική αξιολόγηση της Σ.Μ.Υ.Κ. Κρήτης διενεργείται από την Εκκλησία της Κρήτης και το Ε.Σ.Ε.Ε.

5. Ο Διευθυντής κάθε Σ.Μ.Υ.Κ. αποστέλλει τις εκθέσεις εσωτερικής αξιολόγησης του άρθρου 38 του παρόντος ανά γνωστικό αντικείμενο και ανά έτος στο Ε.Σ.Ε.Ε.

6. Το Ε.Σ.Ε.Ε. σε ειδική συνεδρίαση ορίζει τριμελή επιτροπή αξιολόγησης για κάθε Σ.Μ.Υ.Κ.

7. Κάθε επιτροπή αξιολόγησης συνεδριάζει και επεξεργάζεται ποσοτικά και ποιοτικά τα δεδομένα της εσωτερικής αξιολόγησης και συντάσσει αναλυτική έκθεση εξωτερικής αξιολόγησης της Σ.Μ.Υ.Κ.

8. Στην έκθεση εξωτερικής αξιολόγησης εξάγονται συμπεράσματα για το περιεχόμενο του αναλυτικού προγράμματος σπουδών, τα διδακτικά εγχειρίδια, την ποιότητα της διδασκαλίας, τη διαδικασία διεξαγωγής της ιερατικής μαθητείας, τα ποσοστά πρόωρης εγκατάλειψης φοίτησης και διατυπώνονται προτάσεις με σκοπό τη βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης.

9. Το Ε.Σ.Ε.Ε. μέχρι το τέλος του ημερολογιακού έτους κοινοποιεί στον Γενικό Γραμματέα Θρησκευμάτων τις εκθέσεις αξιολόγησης, γνωμοδοτεί και εισηγείται για τα θέματα που αποτελούν το αντικείμενο της αξιολόγησης.

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

##### Άρθρο 40

##### Τελικές διατάξεις - Τροποποίηση κανονισμού

1. Η διευθέτηση κάθε ζητήματος που δεν ρυθμίζεται στον παρόντα κανονισμό λειτουργίας καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, ύστερα από εισήγηση του Ε.Σ.Ε.Ε.

2. Ο παρών κανονισμός λειτουργίας δύναται να τροποποιείται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, ύστερα από εισήγηση του Ε.Σ.Ε.Ε.

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει με τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι ΕΜΒΛΗΜΑ - ΛΟΓΟΤΥΠΟ**



**ΣΧΟΛΗ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ  
ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΚΛΗΡΙΚΩΝ**  
SCHOOL OF APPRENTICESHIP  
FOR CLERGY CANDIDATES



## **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II- ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 1 ΒΙΒΛΙΟ ΜΗΤΡΩΟΥ ΙΕΡΟΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ**

ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΣΕΛΙΔΑ B.M.I.

ΔΕΞΙΑ ΣΕΛΙΔΑ B.M.I.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II- ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 2 ΒΙΒΛΙΟ ΔΙΠΛΩΜΑΤΩΝ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III- ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 1 ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΕΓΓΡΑΦΗΣ**

ΕΜΒΛΗΜΑ

ΣΧΟΛΗ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ  
ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΚΛΗΡΙΚΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΚΑΙ ΔΙΑΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Σ.Μ.Υ.Κ.....

Διεύθυνση.....

Τηλ.....

Email..... (Τόπος).....,(Ημερομηνία έκδοσης).....

Αρ.Πρ.....

**ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΕΓΓΡΑΦΗΣ**

Επώνυμο:			
Όνομα:			
Όνομα πατέρα:		Όνομα μητέρας:	
Τόπος Γέννησης:		Ημερ. Γέννησης:	
Δημότης:		Αρ. Δημοτολογίου:	
A.M.			

Βεβαιώνεται ότι ο ανωτέρω ιεροσπουδαστής γράφτηκε στη Σχολή Μαθητείας Υποψήφιων Κληρικών ..... στις (Ημερομηνία εγγραφής) ..... . Η φοίτηση στη Σ.Μ.Υ.Κ. διαρκεί τέσσερα (4) εξάμηνα.

Η λειτουργία των Σ.Μ.Υ.Κ. διέπεται από τον ν.4823/2021 (ΦΕΚ 136/Α'3-8-2021), όπως συμπληρώθηκε, τροποποιήθηκε και ισχύει καθώς και τον Κανονισμό Λειτουργίας των Σ.Μ.Υ.Κ. (αριθμός απόφασης, στοιχεία ΦΕΚ).

Ο Διευθυντής της Σ.Μ.Υ.Κ.

(ονοματεπώνυμο)

(σφραγίδα)

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III – ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 2 ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΦΟΙΤΗΣΗΣ



ΕΜΒΛΗΜΑ

ΣΧΟΛΗ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ  
ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΚΛΗΡΙΚΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΚΑΙ ΔΙΑΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Σ.Μ.Υ.Κ.....

Διεύθυνση.....

Τηλ.....

Email..... (Τόπος).....,(Ημερομηνία έκδοσης).....

Αρ.Πρ.....

## ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

Επώνυμο:			
Όνομα:			
Όνομα πατέρα:		Όνομα μητέρας:	
Τόπος Γέννησης:		Ημερ. Γέννησης:	
Δημότης:		Αρ. Δημοτολογίου:	
Α.Μ.			

Βεβαιώνεται ότι ο ανωτέρω ιεροσπουδαστής γράφτηκε στη Σχολή Μαθητείας Υποψήφιων Κληρικών ..... στις (Ημερομηνία εγγραφής) ..... και φοιτά στο ..... εξάμηνο. Η φοίτηση στη Σ.Μ.Υ.Κ. διαρκεί τέσσερα (4) εξάμηνα.

Το τρέχον εξάμηνο προβλέπεται να ολοκληρωθεί στις .....

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	
--------------------	--

Η λειτουργία των Σ.Μ.Υ.Κ. διέπεται από τον ν.4823/2021 (ΦΕΚ 136/Α'/3-8-2021), όπως συμπληρώθηκε, τροποποιήθηκε και ισχύει καθώς και τον Κανονισμό Λειτουργίας των Σ.Μ.Υ.Κ. (αριθμός απόφασης, στοιχεία ΦΕΚ).

Η παρούσα χορηγείται για κάθε νόμιμη χρήση.

Ο Διευθυντής της Σ.Μ.Υ.Κ.

(ονοματεπώνυμο)

(σφραγίδα)

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III - ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 3 ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ**

ΕΜΒΛΗΜΑ

ΣΧΟΛΗ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ  
ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΚΛΗΡΙΚΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΚΑΙ ΔΙΑΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Σ.Μ.Υ.Κ.....

Διεύθυνση.....

Τηλ.....

Email..... (Τόπος).....,(Ημερομηνία έκδοσης).....

Αρ.Βιβλίου Β.Δ.Μ.:.....

**ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ**

Βεβαιώνεται ότι ο ..... του ..... και της ..... ολοκλήρωσε με επιτυχία, σύμφωνα με τον ν.4823/2021 (Α' 136), όπως συμπληρώθηκε, τροποποιήθηκε και ισχύει, τη διετή φοίτησή του στη Σχολή Μαθητείας Υποψήφιων Κληρικών .....

Η παρούσα χορηγείται για κάθε νόμιμη χρήση.

Ο Διευθυντής της Σ.Μ.Υ.Κ.

(ονοματεπώνυμο)

(σφραγίδα)

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III - ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 4 ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ  
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ  
ΕΠΙΚΗΓ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ Β.Δ.Μ. ....

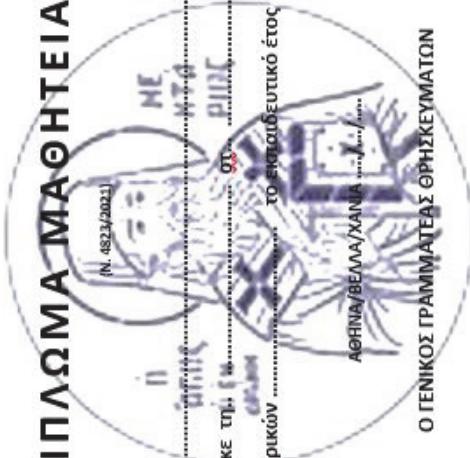
## ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

N. 4823/2024

Το παρόν απονέμεται στον .....  
και της ..... που γεννήθηκε την .....  
από τη Σχολή Μαθητείας Υποψηφίων Κληρικών .....

το επασθετικό έτος 20... - 20.... .

ΑΘΗΝΑ/ΒΕΛΛΑ/ΧΑΝΙΑ  
.....  
Ο ΕΠΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ



## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Αναλυτικό πρόγραμμα θεωρητικών μαθημάτων στις σχολές Μαθητείας Υποψηφίων Κληρικών

<b>Α' ΕΞΑΜΗΝΟ</b>
<b>ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ</b>
<b>Αγία Γραφή (Π.Δ. και Κ.Δ.)</b>
<b>A. Παλαιά Διαθήκη</b>
<ol style="list-style-type: none"><li>Ο κόσμος (πολιτισμικό και κοινωνικό υπόβαθρο, ιστορικά και αρχαιολογικά δεδομένα) και το κείμενο της Παλαιάς Διαθήκης (εβραϊκό κείμενο, μετάφραση των Ο', ιστορία της χειρόγραφης παράδοσης, κριτικές εκδόσεις)</li><li>Η ιστορία και η θρησκεία του ισραηλιτικού λαού (πηγές, γεγονότα, επιστημονικές απόψεις, θεολογία)</li><li>Η Πεντάτευχος και τα ιστορικά βιβλία (πηγές, συγγραφείς, χρόνος και τόπος συγγραφής, θεολογία)</li><li>Τα προφητικά βιβλία (πηγές, συγγραφείς, χρόνος και τόπος συγγραφής, θεολογία)</li><li>Τα Αγιόγραφα (πηγές, συγγραφείς, χρόνος και τόπος συγγραφής, θεολογία)</li><li>Ιουδαϊκή Γραμματεία (Φίλων, Ιώσηπος, απόκρυφα, κείμενα του Κουμράν).</li></ol>
<b>B. Καινή Διαθήκη</b>
<ol style="list-style-type: none"><li>Ο κόσμος (πολιτισμικό και κοινωνικό υπόβαθρο, ιστορικά και αρχαιολογικά δεδομένα) και το κείμενο της Καινής Διαθήκης (πρωτότυπο κείμενο, αρχαίες μεταφράσεις, ιστορία της χειρόγραφης παράδοσης, κριτικές εκδόσεις)</li><li>Η ιστορία της πρώτης Εκκλησίας (πηγές, γεγονότα, επιστημονικές απόψεις, θεολογία)</li><li>Τα Ευαγγέλια και οι Πράξεις των Αποστόλων (πηγές, συγγραφείς, χρόνος και τόπος συγγραφής, θεολογία)</li><li>Οι Επιστολές του απ. Παύλου (χρόνος και τόπος συγγραφής, θεολογία)</li><li>Οι Καθολικές Επιστολές και η Αποκάλυψη του Ιωάννη (πηγές, συγγραφείς, χρόνος και τόπος συγγραφής, θεολογία)</li><li>Τα απόκρυφα κείμενα της Καινής Διαθήκης (ευαγγέλια, πράξεις, αποκαλύψεις)</li></ol>
<b>Γ. Βιβλική Θεολογία</b>
<ol style="list-style-type: none"><li>Κεντρικά θέματα Βιβλικής Θεολογίας (πρωτολογία, εσχατολογία, ανθρωπολογία, τριαδολογία, χριστολογία, πνευματολογία, σωτηριολογία, εκκλησιολογία, ηθική)</li></ol>
<b>Εισαγωγή στην Πατερική Σκέψη</b>
<ol style="list-style-type: none"><li>Η θεολογική μαρτυρία των Αποστολικών Πατέρων και των Απολογητών.</li><li>Μεγάλοι θεολόγοι της αρχαίας Εκκλησίας: Παράδοση και δάλαογος με την κοινωνία.</li><li>Γνωριμία με τους μεγάλους Πατέρες και οικουμενικούς διδασκάλους του 4ου και 5ου αιώνα.</li><li>Οι Πατέρες της Εκκλησίας απέναντι στα προβλήματα και τα ζητήματα της κοινωνίας.</li><li>Οι Πατέρες στην ερμηνεία και διατύπωση της διδασκαλίας για τον Τριαδικό Θεό.</li><li>Οι Πατέρες ομιλούν και οδηγούν στον Ιησού Χριστό.</li></ol>

7. Η θεολογία της εικόνας στη σκέψη και τη μαρτυρία των Πατέρων.
8. Η ποίηση των Πατέρων ως βίωση και έκφραση της πίστης.
9. Επιζητώντας και προσεγγίζοντας τον Θεό μέσα από την ασκητική και νηπτική πράξη.
10. «Η θεολογία του Ησυχασμού»
11. Η Ορθόδοξη πατερική μαρτυρία στους αγίους και τους θεολόγους της Τουρκοκρατίας και των νεωτέρων χρόνων.
12. Η πατερική παράδοση συναντά τον άνθρωπο του σήμερα.

#### **Λειτουργική-Τελετουργική Α'**

1. Ιστορικό πλαίσιο διαμόρφωσης και εξέλιξης της Λειτουργικής-Τελετουργικής
2. Ο ιερός ναός ως οίκος του Θεού και τόπος λειτουργικός – σύναξης των πιστών
3. Λειτουργικά σκεύη
4. Λειτουργικά άμφια
5. Λειτουργικά βιβλία
6. Ασματικό-ενοριακό και μοναστηριακό τυπικό
7. Καιροί προσευχής του νυχθημέρου
8. Τελετουργικά στοιχεία των ιερών Ακολουθιών
9. Το μυστήριο της Ιεροσύνης
10. Βασικά στοιχεία θεολογίας της λατρείας
11. Θεία Λειτουργία διάφορων λειτουργικών παραδόσεων
12. Δομή, περιεχόμενο και τάξη της Θείας Λειτουργίας Ιωάννου Χρυσοστόμου και της Θείας Λειτουργίας Μεγάλου Βασιλείου
13. Δομή, περιεχόμενο και τάξη της Θείας Λειτουργίας των Προηγιασμένων Δώρων
24. Θεομητορικός και αγιολογικός κύκλος

#### **Στοιχεία Εκκλησιαστικής Μουσικής και Υμνολογίας Α'**

- 1.1. Σύντομη ιστορική επισκόπηση της εκκλησιαστικής υμνολογίας και της εκκλησιαστικής μουσικής
- 1.2. Τα κύρια είδη των εκκλησιαστικών ύμνων
- 1.3. Φθόγγοι, βάση, χρόνος, μαρτυρίες, χαρακτήρες ποσότητος, χαρακτήρες ποιότητος, χαρακτήρες χρόνου, ήχοι, γένη, διατονικό γένος, συστατικά των ήχων, είδη ψαλμωδίας, είδη μελοποιΐας, σύντομο ειρμολογικό είδος μελοποιίας, ήχος α' (σύντομος ειρμολογικός), θεωρία/μέλη/θέσεις του ήχου
2. Φθορές, παραχορδή, διατονικές φθορές, ήχος πλ. α' (σύντομος ειρμολογικός) – θεωρία/μέλη/θέσεις του ήχου, ήχος δ' (σύντομος ειρμολογικός) – θεωρία/μέλη/θέσεις του ήχου, ήχος πλ. δ' με βάση τον Γα (σύντομος ειρμολογικός), εναρμόνιο γένος, φθορά-μαρτυρίες, ήχος βαρύς (σύντομος ειρμολογικός) – θεωρία/μέλη/θέσεις του ήχου, διαρκής ύφεση, διαρκής δίεση, ήχος γ' (σύντομος ειρμολογικός) – θεωρία/μέλη/θέσεις του ήχου, χρωματικό γένος, ήχος πλ. β' (σύντομος ειρμολογικός) – θεωρία/μέλη/θέσεις του ήχου
3. Χρωματικό γένος, διαστήματα-μαρτυρίες-φθορές πλ. β' ήχου, ήχος β' (σύντομος ειρμολογικός) θεωρία/μέλη/θέσεις του ήχου, χαρακτηριστικά γνωρίσματα των ειδών μελοποιΐας – σύντομο στιχηραρικό είδος μελοποιΐας

Χριστιανική Ηθική-Βιοηθική
<b>A. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΗΘΙΚΗ</b>
1. Ήθος, Ηθική και χριστιανικό δόγμα
1.1. Η γνώση του αγαθού
1.2. Το αγαθό και η αρετή
1.3. Το κακό και τα πάθη
1.4. Μετάνοια και επιστροφή στον Θεό
2. Τα κριτήρια της ηθικής πράξης
2.1. Η τήρηση των εντολών
2.2. Ελευθερία και αγάπη
3. Μορφοποιώντας το ορθόδοξο ήθος: Ο εαυτός και ο άλλος.
3.1. Η επιθυμία για δύναμη.
3.2. Άτομο και κοινότητα
3.3. «Να έχεις ή να είσαι;»
4. Εκκλησία και κοινωνικά προβλήματα
4.1. Ξένος, μετανάστης και πρόσφυγας
4.2. Βία και πόλεμος
4.3. Εργασία και επάγγελμα
5. Γάμος και παρθενία
5.1. Το ανθρώπινο σώμα
5.2. Σεξουαλικότητα και ομοφυλοφιλία
5.3. Παρθενία και μοναχισμός
5.4. Γάμος και οικογένεια
5.5. Τεκνογονία
6. Η Εκκλησία και τα κοινά
6.1. Χριστιανοί και πολιτική
6.2. Εκκλησία και κρατική εξουσία
6.3. Εκκλησία και πολιτική
7. Θρησκευτικός φονταμενταλισμός και Εκκλησία
8. Ηθική και πολιτισμός
<b>B. ΒΙΟΗΘΙΚΗ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ</b>
1. Εισαγωγή στη Βιοηθική (Τι είναι η Βιοηθική, βασικές αρχές της Βιοϊατρικής Ηθικής, οι Επιτροπές Βιοηθικής)
1.1. Ιατρικώς υποβοηθούμενη αναπαραγωγή και επιλογή εμβρύων
1.2. Διακοπή κύησης
1.3. Βλαστοκύτταρα - κυτταρική και γονιδιακή θεραπεία
1.4. Ανακουφιστική ή παρηγορική φροντίδα
1.5. Μεταμοσχεύσεις

<p>1.6. Αποφάσεις για το τέλος της ζωής</p> <p>1.7. Γενετικές εξετάσεις</p> <p>1.8. Ταφή ή καύση των νεκρών</p> <p>2. Αρχές θεολογικής Βιοηθικής</p> <p>3. Συνοδικά κείμενα Βιοηθικής</p> <p>3.1. Το «Μήνυμα» της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου (2016)</p> <p>3.2. Η «Εγκύλιος» της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου (2016)</p> <p>3.3. Το κείμενο της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου «Η αποστολή της Ορθοδόξου Εκκλησίας εις τον σύγχρονο κόσμον» (2016)</p> <p>3.2. Το κείμενο θεολόγων «Υπέρ της του κόσμου ζωής: Το κοινωνικό ήθος της Ορθόδοξης Εκκλησίας» (2020)</p> <p>3.3. Ειδική Συνοδική Επιτροπή Βιοηθικής της Εκκλησίας της Ελλάδος, Επίσημα Κείμενα Βιοηθικής: Μεταμοσχεύσεις, Ευθανασία, Υποβοηθούμενη Αναπαραγωγή (2007)</p>
<p><b>Αρχές Διοίκησης Ενοριών (Αρχές Κράτους Δικαίου, Αρχές Διοίκησης, Οργάνωσης και Λειτουργίας Ενοριών)</b></p>
<p>1. Αρχές Κράτους Δικαίου.</p> <p>1.1. Γενικές αρχές και στοιχεία δημόσιου δικαίου</p> <p>1.2. Οι θεμελιώδεις αρχές του πολιτεύματος</p> <p>1.3. Τα όργανα του κράτους</p> <p>1.4. Τα θεμελιώδη δικαιώματα</p> <p>1.5. Η οργάνωση της δημόσιας διοίκησης</p> <p>1.6. Αρχές διοίκησης, οργάνωσης και λειτουργίας ενοριών</p> <p>2. Η Εκκλησία ως Ν.Π.Δ.Δ., Καταστατικός Χάρτης, Νόμοι και Κανονισμοί που αφορούν την Εκκλησία</p> <p>2.1. Διοίκηση ενορίας</p> <p>2.2. Εκκλησιαστικό συμβούλιο</p> <p>2.3. Δραστηριότητες ιερού ναού</p> <p>2.4. Οικονομικά ιερού ναού</p> <p>2.5. Ψηφιακή οργάνωση</p> <p>2.6. Αρχείο ιερού ναού</p>
<p><b>Α' ΕΞΑΜΗΝΟ</b></p>
<p><b>ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ</b></p>
<p><b>Αγιολογία</b></p>
<p>1. Ορισμός του μαθήματος</p> <p>2. Πηγές της αγιολογικής επιστήμης</p> <p>3. Συλλογές - Εκδόσεις αγιολογικών κειμένων</p> <p>4. Σύγχρονες αγιολογικές έρευνες</p> <p>5. Θεολογική προσέγγιση αγιολογικών κειμένων</p>

- B. Η εκδήλωση τιμής προς τους αγίους
1. Η έννοια του «αγίου» στη γλώσσα της Εκκλησίας
  2. Η αναγνώριση των αγίων στην Ορθόδοξη Εκκλησία
  3. Ανακήρυξη των Αγίων στην Εκκλησία της Ρωσίας
  4. Η πράξη της Ρωμαιοκαθολικης Εκκλησίας
  5. Η τιμή των ιερών λειψάνων (εκκλησιαστικό γεγονός και παραχρήσεις: Ανακομιδή και διαμελισμός ιερών λειψάνων - Εγκαίνια ιερών ναών)
  7. Οι Άγιοι στην εποχή μας
  8. Βιογράφοι και συναξαριστές των αγίων
2. Οι αντιδράσεις για την τιμή των αγίων
- Γ. Οι μάρτυρες και τα μαρτυρολόγια
1. Τέλειος χριστιανός και άγιος ο μάρτυς
  2. Οι πρώτες μαρτυρικές πηγές
  3. Μαρτύρια και Μαρτυρολόγια των πρώτων αιώνων
4. Η μνήμη του μάρτυρος και ο λειτουργικός της χαρακτήρας
- Δ. Όσιοι και όσιες ασκητές και ασκήτριες
1. Τρόποι και δρόμοι του Μοναχισμού
  2. Γεροντικά - Μητερικά - Ψυχωφελή διηγήματα κ.λπ.
- Ε. Η Θεοτόκος και οι άλλοι χοροί των αγίων
1. Η Θεοτόκος και ο άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος
  2. Οι άγιοι Άγγελοι του Θεού
  3. Οι άγιοι Απόστολοι
  4. Οι Ομολογητές
  5. Οι Προφήτες, οι Δίκαιοι, οι Ιεράρχες
  6. Οι Νεομάρτυρες

### Ιεραποστολική

#### 1<sup>ο</sup> Θεματικό πεδίο: ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗ

- 1.1. Ιεραποστολή: Το αναμφισβήτητο χρέος των Ορθοδόξων
- 1.2. Οικουμενικότητα και αποστολικότητα: Ουσιαστικά στοιχεία της Ορθοδοξίας,
- 1.3. Βασικοί σταθμοί της ορθόδοξης ιεραποστολής – Η κατανόηση της Ιστορίας
- 1.4. Η ιεραποστολή τη σύγχρονη εποχή

#### 2<sup>ο</sup> Θεματικό πεδίο: ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ

- 2.1. Η αποκάλυψη του Τριαδικού Θεού στον κόσμο
- 2.2. Ιεραποστολή στα ίχνη του Χριστού
- 2.3. Το κάλεσμα για την εν Χριστώ μεταμόρφωση
- 2.4. Ο Σταυρός και η Ανάσταση του Χριστού ως κίνητρο της χριστιανικής μαρτυρίας

#### 3<sup>ο</sup> Θεματικό πεδίο: ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ η ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗ

- 3.1. Η ιεραποστολική φύση της Εκκλησίας

<p>3.2. Τα θεολογικά επιχειρήματα για την ιεραποστολική αφύπνιση της Εκκλησίας</p> <p>3.3. Το δίλημμα ανάμεσα στην εσωτερική και την εξωτερική ιεραποστολή. Η επιλογή του όρου «μαρτυρία» ως ιεραποστολή και επανευαγγελισμός</p> <p>3.4. Η γλώσσα της Εκκλησίας και η γλώσσα του κόσμου: Επικοινωνία ή σύγκρουση;</p> <p>3.5. Ιεραποστολή: συνέπεια ή, μήπως προϋπόθεση της καθολικότητας;</p> <p>3.6. Ιεραποστολή, λαϊκοί και μοναχοί</p> <p>4º Θεματικό πεδίο: ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ, ΔΙΑΚΟΝΙΑ, ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΣΕ ΑΛΛΗΛΟΠΕΡΙΧΩΡΗΣΗ</p> <p>4.1. Λατρεία και Ιεραποστολή: Η λειτουργία μετά τη Λειτουργία</p> <p>4.2. Διακονία</p> <p>4.3. Μαρτυρία</p> <p>5º Θεματικό πεδίο: ΜΕΘΟΔΟΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ</p> <p>5.1. Οι μέθοδοι ιεραποστολής</p> <p>5.2. Το πρόσωπο του ιεραποστόλου</p> <p>5.3. Ο σεβασμός προς τον πληρίον</p> <p>5.4. Ο λόγος του Θεού στη γλώσσα κάθε λαού</p> <p>5.5. Ο σεβασμός της πολιτιστικής ιδιαιτερότητας και των θρησκευτικών παραδόσεων κάθε λαού</p> <p>5.6. Η δημιουργία στελεχών και η σύσταση τοπικής εκκλησίας</p> <p>6º Θεματικό πεδίο: ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗ: ΠΑΡΕΛΘΟΝ - ΠΑΡΟΝ – ΜΕΛΛΟΝ</p> <p>6.1. Ιεραποστολή και πολιτισμός</p> <p>6.2. Ιεραποστολή και υπεριαλισμός</p> <p>6.3. Ιεραποστολή και μάρκετινγκ: Εκσυγχρονισμός ή μετάλλαξη;</p> <p>6.4. Ιεραποστολή - Ειδωλολατρία - Μαγεία</p> <p>7º Θεματικό πεδίο: Η ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ (ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗ)</p> <p>7.1. Η κοινή Ορθόδοξη μαρτυρία</p> <p>7.2. Η συμμετοχή των Ορθόδοξων στην οικουμενική κίνηση</p> <p>7.3. Η αναζήτηση της κοινής χριστιανικής μαρτυρίας και οι προϋποθέσεις διεξαγωγής του διαχριστιανικού διαλόγου</p> <p>7.4. Η οικουμενικότητα της Ορθόδοξης Εκκλησίας κατά την εποχή της παγκοσμιοποίησης</p>
<p><b>Ελληνική Γλώσσα - Λογοτεχνία</b></p> <p>Το μάθημα στοχεύει, πρωταρχικά, στην εμβάθυνση στην ελληνική γλώσσα και στη γλωσσική ανάπτυξη. Το πλαίσιο της διδασκαλίας του είναι η επικοινωνιακή προσέγγιση της γλώσσας και επικεντρώνεται σε διαφορετικές πτυχές της ελληνικής γλώσσας (προφορική επικοινωνία, παραγωγή γραπτού λόγου, ανάγνωση και κατανόηση κειμένων κ.λπ.).</p> <p>Η μελέτη επιλεγμένης λογοτεχνίας, αφενός, θα υποστηρίζει τον στόχο της βελτίωσης των δεξιοτήτων στην κατανόηση κειμένων, την επικοινωνία (γραπτή και προφορική), καθώς και την καλλιέργεια της εκφραστικής ικανότητας των σπουδαστών και, αφετέρου, θα στοχεύει, α) στη συναισθηματική καλλιέργεια των σπουδαστών και β) στην πρόοδο τους στην ανθρωπογνωσία, κάτι απαραίτητο για την ποιμαντική.</p>

Ο διδάσκων μπορεί να χρησιμοποιήσει λογοτεχνικά κείμενα από την εκκλησιαστική γραμματεία, συναξαριακά κείμενα ή κείμενα με ανθρωπολογικό ενδιαφέρον και θεολογικές προεκτάσεις, ώστε να προσεγγίσει τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα με διαθεματικό τρόπο. Ενδεικτικά κείμενα: Βίος Βαρλαάμ και Ιωάσαφ, Βασιλείου Καισαρείας, Εις τους αγίους τεσσαράκοντα μάρτυρας, Νείλου μονάζοντος, Διήγημα εις την ανάρεσιν των τω Σινά όρει μοναχών και εις την αιχμαλωσίαν Θεοδούλου του ιερού αυτού, Γρηγορίου Θολόγου, Ἐπη εις εαυτόν, Συμεών του Νέου Θεολόγου, Ὅμοι θείων ερώτων, Εμμανουήλ Λιμενίτη, Το θανατικόν της Ρόδου, Στ. Κολιαδήμου, Άνθος των χαρίτων, Rumi Jalal-al-Din, Ο αγαπημένος.

Ενδεικτικός κατάλογος επιλεγμένων κειμένων θρησκευτικής λογοτεχνίας:

A. Παπαδιαμάντη, Εξοχική Λαμπρή / Γ. Βιζυηνού, Το αμάρτημα της μητρός μου / Γ. Γρηγοριάδου-Σουρέλη, Είναι κανείς εδώ / Κρόνιν, Τα κλειδιά της βασιλείας / E. Καραγιάννη, Δικαίωμα στον Παράδεισο / A. Εξυπερύ, Ο μικρός πρίγκιπας / (συλλογικό), Ένα ποτήρι ακόμα / Ρόμπινσον, Γκλιλιαντ και Λάιλα / Φ. Ντοστογιέφσκι, Ο ηλίθιος, Έγκλημα και τιμωρία / Γ. Γκρην, Η δύναμη και η δόξα / Γ. Μπερνανός, Ημερολόγιο ενός επαρχιακού εφημερίου

Ενδεικτικός κατάλογος συγγραφέων:

Οδ. Ελύτης / N. Γκάτσος / Z. Παπαντωνίου / T. Παπατσώνης / K. Παλαμάς / Τέλλος Άγρας / Αγγ. Σικελιανός / Αντ. Σαμαράκης / M. Μουντές / K. Χιωτέλλη / K. Βάρναλης / N. Χατζηδάκης / Δ. Σολωμός / N. Καββαδίας / Γ. Θέμελης / Γεράσιμος Μαρκοράς / A. Παπαδιαμάντης / K. Καβάφης / N. Βρεττάκος / Z. Σαρρή / N. Γ. Πεντζίκης / Φ. Κόντογλου / Φ. Ντοστογιέφκι / N. Καρούζος / T. Λειβαδίτης / Γ. Ρίτσος / I. M. Παναγιωτόπουλος / Έριχ Φρούμ / Αγγ. Τερζάκης / N. Εγγονόπουλος / Χόρχε Λουίς Μπόρχε / Eu. Παπανούτσος / Γ. Ιωάννου / Π. Κανελλόπουλος / Μαξ Βέμπερ / Γ. Βιζυηνός / Πασκάλ Μπρυκνέρ / Μάρτιν Μπούμπερ / P. Ρίλκε / Λ. Τολστόι / B. Ουγκό / Μπρεχτ / K. Δημουλά / Τόμας Μορ κ.ά.

### Θρησκειολογία

1. Βασικές αρχές διαθρησκειακής προσέγγισης και η επιστήμη της θρησκειολογίας
2. Η μελέτη του θρησκευτικού φαινομένου από την αρχαιότητα έως σήμερα
3. Διάφορα είδη θρησκευτικότητας
4. Το ιερό και η ιερότητα
5. Τελετουργία
6. Η Ηθική των Θρησκειών
7. Θρησκείες και άνθρωπος
8. Θρησκείες και κόσμος
9. Θρησκείες και πολιτισμός
10. Θρησκείες και κοινωνίες
11. Αρχαία Ελληνική Θρησκεία και αρχαίοι Έλληνες
12. Ιουδαϊσμός και Εβραίοι
13. Χριστιανισμός και χριστιανοί
14. Ισλάμ και μουσουλμάνοι
15. Ινδουισμός και ινδουιστές
16. Βουδισμός και βουδιστές
17. Η Νέα Εποχή και οι θρησκευτικότητές της
18. Οι θρησκείες στην εποχή μας: Συγκριτική προσέγγιση

**Εκκλησιαστική Ιστορία**

1. Το άνοιγμα από την Παλαιιστίνη στον ελληνορωμαϊκό κόσμο
2. Διωγμοί, αναγνώριση και αποδοχή του Χριστιανισμού
3. Ενότητα και συνοδικότητα στην Εκκλησία
4. Η σημασία του προσώπου του Χριστού σε έναν ραγδαία μεταβαλλόμενο κόσμο
5. Συνέχιση των χριστολογικών συζητήσεων εν μέσω απροσδόκητων εξελίξεων
6. Η μάχη για την εικόνα ανάμεσα στο Ευαγγέλιο και την πολιτική εξουσία
7. Έξω από τη ρωμαϊκή οικουμένη: Ο εκχριστιανισμός των Σλάβων
8. Ανατολή και Δύση: Κοινό παρελθόν, χωριστό μέλλον;
9. Νέοι χρόνοι, νέοι κόσμοι, νέες ιδέες
10. Μεταρρύθμιση και οι πολύπλευρες συνέπειές της
11. Μετά το Βυζάντιο: Χριστιανική παράδοση και νεωτερικότητα
12. Ο Χριστιανισμός στην Παγκόσμια Κοινότητα.

**Πληροφορική - Ψηφιακή διακυβέρνηση (Βασικές δεξιότητες Πληροφορικής, Μηχανοργάνωση Ενοριών, Ψηφιακή Διακυβέρνηση) Α'**

1. Εισαγωγικές έννοιες Πληροφορικής, Χρήση Η/Υ και γραφικά περιβάλλοντα επικοινωνίας
  - 1.1. Δεδομένα και πληροφορίες - Αποθήκευση της Πληροφορίας
  - 1.2. Υλικό υπολογιστή. μονάδες εισόδου, εξόδου
  - 1.3. Εξοικείωση με τον υπολογιστή και το περιβάλλον εργασίας
  - 1.4. Διαχείριση μονάδων εξόδου και αποθήκευσης
  - 1.5. Διαχείριση καταλόγων και αρχείων - Συμπίεση αρχείων
  - 1.6. Το λογισμικό και οι βασικές του κατηγορίες
2. Επεξεργασία κειμένου
  - 2.1. Εξοικείωση με το περιβάλλον εργασίας
  - 2.2. Επιλογή - διόρθωση - επεξεργασία - αναζήτηση
  - 2.3. Μορφοποίηση γραμματοσειρών και παραγράφων
  - 2.4. Διαμόρφωση σελίδας. Προεπισκόπηση. Διαδικασία εκτύπωσης
  - 2.5. Εισαγωγή αντικειμένων
  - 2.6. Πίνακες, περιγράμματα και σκίαση
3. Υπολογιστικό φύλλο
  - 3.1. Εξοικείωση με το περιβάλλον ενός υπολογιστικού φύλλου
  - 3.2. Μορφοποίηση κελιών, γραμμών και στηλών
  - 3.3. Αντιγραφή - Μετακίνηση περιεχομένου κελιών
  - 3.4. Δημιουργία γραφημάτων
  - 3.5. Τύποι και συναρτήσεις
  - 3.6. Διαμόρφωση φύλλου εργασίας. Προεπισκόπηση - Εκτύπωση
4. Διαχείριση πληροφοριών και επικοινωνίες
  - 4.1. Δίκτυα Υπολογιστών, το Διαδίκτυο Χρήση φυλλομετρητή

4.2. Πρόσβαση σε δικτυακό τόπο - Αξιοποίηση παγκόσμιου ιστού
4.3. Πλοήγηση - Ανάκτηση και διαχείριση πληροφοριών
4.4. Μηχανές Αναζήτησης
4.5. Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο
4.6. Επικοινωνία πραγματικού χρόνου
5. Παρουσιάσεις: Δημιουργία και προβολή παρουσιάσεων - διαμόρφωση - εκτύπωση διαφανειών

<b>Β' ΕΞΑΜΗΝΟ</b>
<b>ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ</b>
<b>Ερμηνεία Βιβλικών Κειμένων</b>
Κατά προτεραιότητα, συνιστάται να επιλέγονται για την ερμηνεία περικοπές που αναγινώσκονται στις ιερές ακολουθίες (το βιβλίο της Αποκάλυψης δεν υπάγεται σε αυτόν τον περιορισμό). Ειδικότερα:
A. Παλαιά Διαθήκη
1. Πεντάτευχος
2. Ιστορικά βιβλία
3. Προφητικά βιβλία 1
4. Προφητικά βιβλία 2
5. Ψαλμοί
6. Αγιόγραφα
B. Καινή Διαθήκη
1. Ευαγγέλια 1
2. Ευαγγέλια 2
3. Πράξεις
4. Επιστολές του απ. Παύλου 1
5. Επιστολές του απ. Παύλου 2
6. Καθολικές Επιστολές
7. Αποκάλυψη
<b>Λειτουργική - Τελετουργική Β'</b>
1. Τα μυστήρια του Βαπτίσματος και του Χρίσματος
2. Το μυστήριο του Γάμου
3. Το μυστήριο της Μετανοίας – Εξομολογήσεως
4. Το μυστήριο του Ευχελαίου
5. Νεκρώσιμα τελετουργικά
6. Μυστηριοειδείς τελετές
7. Περιστατικές ευχές, ακολουθίες και άλλες λειτουργικές πράξεις

8. Ο εορτολογικός κύκλος του Δωδεκαημέρου
9. Λειτουργικός κύκλος του Τριωδίου
10. Λειτουργικός κύκλος του Πεντηκοσταρίου
11. Άλλες δεσποτικές εορτές

**Στοιχεία Εκκλησιαστικής Μουσικής και Υμνολογίας Β'**Οι ακολουθίες του νυχθημέρου

1. Ανάγνωση εκκλησιαστικών κειμένων

Ανάγνωση Ευχών α) Λυχνικού, β) Όρθρου, γ) Θ. Λειτουργίας, ι) Ι. Χρυσοστόμου, ii) Μ. Βασιλείου, iii) Προηγιασμένων τιμών Δώρων, δ) Αναγνωσμάτων, και Ευαγγελίων, ε) Οπισθάμβωνων, ευχών, στ) περιστασιακών ευχών και Μυστηρίων εκ του Μεγάλου Ευχολογίου κατ' επιλογή κ.ά.

**1.1. Εσπερινός**

- α) Επιλύχνιος ύμνος,
- β) Προκείμενα του εκκλησιαστικού ενιαυτού,
- γ) εις την Αρτοκλασίαν,

**δ) Αναστάσιμα Απολυτίκια και Θεοτοκία****1.2. Κατανυκτικός Εσπερινός**

- α) Καταληκτήρια Τροπάρια
- β) ευχές Κατανυκτικού Εσπερινού

**2. Όρθρος**

- α) εμμελής ανάγνωση και τονισμός Εωθινού Ευαγγελίου, β) την Τιμιωτέραν, γ) Εξαποστελάρια, δ) Δοξολογία Α' ήχου

**3. Θεία Λειτουργία**

Αιτήσεις Εκφωνήσεις: α) Ειρηνικών, β) Εισοδικά του όλου ενιαυτού, γ) Απολυτίκια και Κοντάκια Δεσποτικών και Θεομητορικών εορτών, Τριωδίου και Πεντηκοσταρίου, δ) του Βήματος, ι) Τρισάγιο, ii) Όσοι εις Χριστόν, και iii) Τον Σταυρόν Σου, ε) Φόμες Αρχιερέων, στ) Εκφωνήσεις πληρωτικών, ζ) Εκφωνήσεις λειτουργικών κατ' ήχον

Άλλα μέλη

- α) Μέλη Προηγιασμένης Θείας Λειτουργίας β) Μέλη Ιερών Μυστηρίων

**Στοιχεία Δογματικής****1. Πίστη και δόγμα στη ζωή της Εκκλησίας**

- 1.1. Πίστη, εμπειρία και γνώση
- 1.2. Η δογματική διδασκαλία της Εκκλησίας
- 1.3. Η υπαρξιακή και σωτηριολογική σημασία των δογμάτων

**2. Ο Ένας και Τριαδικός Θεός της Εκκλησίας**

- 2.1. Ο Θεός της Βίβλου
- 2.2. Ο Θεός Παντοκράτωρ: Ο Κύριος της κτίσης και της ιστορίας
- 2.3. Ο Θεός Πατέρας και το μυστήριο της Αγίας Τριάδος

**3. Ο Θεός ποιητής και δημιουργός**

- 3.1. Η δημιουργία της κτίσης

3.2. Η «κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν Θεοῦ» δημιουργία του ανθρώπου
3.3. Η πτώση και το πρόβλημα του κακού
<b>4. Ο Χριστός της Εκκλησίας, ο μονογενής Υιός και προαιώνιος Λόγος του Θεού</b>
4.1. Η πίστη της Εκκλησίας στον μονογενή Υιό και Λόγο του Θεού
4.2. Ο Υιός του Θεού γίνεται Υιός του Ανθρώπου
4.3. Η Σταύρωση, η Ανάσταση και η Ανάληψη του Χριστού
4.4. Χριστολογικές έριδες και πατερική παράδοση
4.5. Η εσχατολογική προσδοκία της Βασιλείας του Θεού
<b>5. Το Άγιο Πνεύμα και η συμβολή του στο έργο της σωτηρίας</b>
5.1. Η πίστη της Εκκλησίας για το Άγιο Πνεύμα
5.2. Το Filioque και η ορθόδοξη διδασκαλία για την εκπάρευση του Αγίου Πνεύματος
5.3. Το Άγιο Πνεύμα στη ζωή της Εκκλησίας
<b>6. Το μυστήριο της Εκκλησίας</b>
6.1. Η θεανθρώπινη συγκρότηση της Εκκλησίας
6.2. Η Θεία Ευχαριστία ως το καθολικό μυστήριο της Εκκλησίας
6.3. Το πολίτευμα της Εκκλησίας
6.4. Εκκλησιολογικές προσεγγίσεις του Χριστιανισμού στη Δύση
6.5. Ενότητα και καθολικότητα της Εκκλησίας
<b>7. Η κοινωνία των εσχάτων</b>
7.1. Η προσδοκία της Βασιλείας του Θεού
7.2. Η «όγδοη ημέρα»
<b>Ποιμαντική-Εξομολογητική</b>
1. Ο θεολογικός και παιδαγωγικός χαρακτήρας της Ποιμαντικής
2. Το οικουμενικό εύρος της Εκκλησιαστικής Ποιμαντικής
3. Ο Χριστός «καλός Ποιμένας» – Ιεράρχες πρότυπα Ποιμαντικής
4. Τα χαρίσματα του κληρικού και ο σύγχρονος κόσμος
5. Η Ποιμαντική των Μυστηρίων της Εκκλησίας
6. Το «κατ' Οικονομίαν» στην εκκλησιαστική παράδοση
7. Η διακονία του λόγου στην Εκκλησία
8. Το νόημα της Μετάνοιας και οι κίνδυνοι της νομικής αντίληψης της εκκλησιαστικής ζωής
9. Η Ποιμαντική της νεότητας και των κοινωνικά ευαίσθητων ομάδων
10. Ποιμαντική αντιμετώπιση της ασθένειας και του πόνου
11. Ποιμαντική προσέγγιση του μυστηρίου του θανάτου και του πένθους
12. Η Εκκλησία μπροστά στις προκλήσεις της επιστημονικής προόδου
<b>Εκκλησιαστικό και Κανονικό Δίκαιο</b>
1. Προλεγόμενα στο Κανονικό Δίκαιο και την Κανονική Οικονομία - Προθεωρία
2. 1ος αιώνας - 883: Η κανονοθεσία και το Corpus Canonum της Εκκλησίας

3. 883-1453: Τα κανονολογικά Υπομνήματα και οι Κανονικές εξελίξεις
4. 1453-1852/1859: Οι κανονικές συλλογές της Ορθοδόξου Εκκλησίας
5. 1860-σήμερα (21ος αιώνας): Η πολιτειακή επίδραση στα δύο ομώνυμα δίκαια
6. Κανονική Μυστηριολογία και Κανονική Ποιμαντική
7. Σύγχρονα ζητήματα κανονικού περιεχομένου

**Β' ΕΞΑΜΗΝΟ****ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ****Κατηχητική και Χριστιανική Παιδαγωγική**

Θεματικοί άξονες:

1. Τρόποι μετάδοσης της πίστης: Κατήχηση, χριστιανική αγωγή στην οικογένεια, το μάθημα των Θρησκευτικών και η ιδιαιτερότητά του
2. Η κατήχηση στην αρχαία Εκκλησία, μεταγενέστερη ιστορική εξέλιξη
3. Η ανάδυση των κατηχητικών σχολείων και του μαθήματος των Θρησκευτικών κατά τον εικοστό αιώνα
4. Η σημερινή κρίση της κατήχησης, αίτια
5. Προβληματισμοί για νηπιοβαπτισμό και ανάδοχο
6. Στοιχεία της ψυχολογίας παιδιού και εφήβου τα οποία επηρεάζουν και επηρεάζονται από την μετάδοση της πίστης
7. Η κοινωνία του θεάματος και η επίδρασή της στην χριστιανική διαμόρφωση παιδιών και νέων
8. Προσαρμογή της διδαχής στην ηλικία και στην κουλτούρα
9. Σημασία της διαπροσωπικής σχέσης μεταξύ κατηχητή-θεολόγου-γονέα και παιδιού-εφήβου

**Εκκλησιαστική Τέχνη και Φιλοκαλία**

1. Η ιστορική κατάσταση

- 1.1. Οι πρόδρομοι της βυζαντινής τέχνης: Η χριστιανική τέχνη στις ανατολικές επαρχίες του κράτους πριν από τον Κωνσταντίνο
  - 1.2. Από την ίδρυση της Κωνσταντινουπόλεως (324) έως την εικονομαχία (περί το 720): Οι δημιουργικές μεταβολές
    - 1.3. Η εικονοκλαστική κρίση (720-843)
    - 1.4. Ο βυζαντινός κλασικισμός, από τη δυναστεία των Μακεδόνων ως την άλωση της Κωνσταντινουπόλεως από τους σταυροφόρους (843-1204)
    - 1.5. Η εποχή της λατινικής αυτοκρατορίας της Κωνσταντινουπόλεως (1204-1261) και η αναγέννηση των Παλαιολόγων (1261-1453)
    - 1.6. Η επίδραση της βυζαντινής τέχνης στη δυτική και κεντρική Ευρώπη
    - 1.7. Η επιβίωση της βυζαντινής τέχνης

- 2.1. Αρχιτεκτονική  
2.2. Μνημειώδης ζωγραφική  
2.3. Φορητές εικόνες  
2.4. Μικρογραφίες χειρόγραφων  
2.5. Γλυπτική  
2.6. Μικροτεχνία  
3. Ειδικότερα θέματα εκκλησιαστικής τέχνης και φιλοκαλίας  
3.1. Το κάλλος στην αρχαία ελληνική τέχνη  
3.2. Οι τεχνικές των πορτραίτων του Φαγιούμ  
3.3. Κοσμική και ιερή ζωγραφική  
3.4. Το ιερό στην Τέχνη  
3.5. Η ζωγραφική των εικόνων και τα χαρακτηριστικά της  
3.6. Η εικόνα μέσα στην εκκλησία  
3.7. Η υστεροβυζαντινή τέχνη  
3.8. Ρωσική εικονογραφία  
3.9. Η μεταβυζαντινή τέχνη  
3.10. Η λαϊκή τέχνη και ο ζωγράφος Θεόφιλος  
3.11. Η «ναζαρινή» τέχνη και οι δυτικές επιφροές  
3.12. Ο Φώτης Κόντογλου  
3.13. Οι ζωγράφοι της γενιάς του '30  
3.14. Τα σταθερά και τα τρεπτά στοιχεία της εικονογραφίας  
3.15. Τα κριτήρια λειτουργικότητας των εικόνων  
3.16. Εξέλιξη και παράδοση  
3.17. Η εικονογραφική τέχνη σήμερα  
4. Ορθόδοξη ναοδομία και τέχνη  
4.1. Μπαίνοντας σε ένα ορθόδοξο ναό  
4.2. Οι εικόνες του ιερού βήματος  
4.3. Αρχιτεκτονικές φόρμες και σύμβολα  
4.4. Ρυθμοί και ναοδομία  
4.5. Η αρχιτεκτονική των ναών σήμερα  
4.6. Η διακόσμηση στις εξωτερικές επιφάνειες των ναών  
5. Η θεολογία της εικόνας  
5.1. Η σημαντική και ο συμβολισμός στην εικονογραφία  
5.2. Η δογματική γλώσσα της εικόνας  
5.3. Η σημαντική της εικόνας  
5.4. Η εικόνα του Χριστού  
6. Η τεχνική των εικόνων  
6.1. Το ζωγραφικό σύστημα των εικόνων – ο προπλασμός  
6.2. Η ζωγραφική με εγκαυστική

- 6.3. Τα γραψίματα
- 6.4. Τα φωτίσματα / Η φωταγωγική της εικόνας
- 6.5. Τα βασικά χρώματα
- 6.6. Τα θερμά και τα ψυχρά χρώματα
7. Εικονογραφία
  - 7.1. Το εικονογραφικό πρόγραμμα του ναού και οι εικονογραφικοί κύκλοι
  - 7.2. Το εικονογραφικό πρόγραμμα και ο διάλογος με την αρχιτεκτονική
  - 7.3. Παραδοσιακές τεχνικές τοιχογραφίας
  - 7.4. Νωπογραφία
  - 7.5. Η τεχνολογία του φρέσκο
  - 7.6. Ξηρογραφία
  - 7.7 Σύγχρονα υλικά τοιχογραφίας
  - 7.8. Η τεχνική της τοιχογραφίας με υδρύαλο
  - 7.9. Η τεχνική του ψηφιδωτού / ψηφιδωτά δάπεδα
  - 7.10. Τα μωσαϊκά δάπεδα
  - 7.11. Η τέχνη της διακόσμησης
  - 7.12. Η λειτουργία του χρώματος
  - 7.13. Η τοιχογραφία με ακρυλικά χρώματα
  - 7.14. Λειτουργικά σκεύη και κατασκευές

#### Εκκλησία και Κοινωνία

Θεματικοί άξονες:

1. Χαρακτηριστικά της ελληνικής παραδοσιακής (προνεωτερικής) κοινωνίας, λαογραφικά στοιχεία, μαγική θρησκευτικότητα, δεισιδαιμονίες- Εξέχουσα θέση του κληρικού σε αυτήν
2. Συνάντηση της παραδοσιακής κοινωνίας με τη νεωτερικότητα: Αθεϊσμος και αγνωστικισμός, επιστήμη και φιλοσοφία, δημοκρατία, ανθρώπινα δικαιώματα, φιλοδυτικισμός και αντιδυτικισμός
3. Μετανεωτερικότητα ως κοινωνία του θεάματος και κοινωνία της κατανάλωσης
4. Κρίση ταυτότητας της Εκκλησίας στη νέα κατάσταση, κίνδυνοι αλλοίωσης του εκκλησιαστικού φρονήματος και από τα τρία στάδια του δυτικού πολιτισμού - Το Ευαγγέλιο ως κριτής του πολιτισμού
5. Το νεότερο Ελληνικό κράτος απέναντι στην Εκκλησία, κατά καιρούς συγκρούσεις, λάθη και αντιφάσεις αμφοτέρων των πλευρών, Εκκλησία και δικτατορία
6. Σημερινή σύγχυση ελληνικής κοινωνίας: τυπική θρησκευτικότητα, ασυνέπειες, το φαινόμενο του εκκλησιασμού στις μεγάλες εορτές, το πρόβλημα του αναδόχου
7. Σχέση κληρικού με την τοπική κοινωνία, αντικληρικαλισμός, μεροληψία κληρικών κατά τη σχέση τους με την πολιτική
8. Εκκλησία και σύγχρονος εκκοσμικευμένος δημόσιος χώρος: πολιτική, ρατσισμός, εθνικισμός, μετανάστευση, προσφυγιά, οικολογία, φεμινισμός, διαδίκτυο, δικαιωματισμός κ.ά.

#### Ειδικά Θέματα Ποιμαντικής

1. Σύγχρονες «εναλλακτικές» μορφές οικογένειας

2. Βιοηθικά διλήμματα της τεχνητής ή υποβοηθούμενης αναπαραγωγής
3. Πνευματικές, ψυχολογικές και ψυχοσωματικές επιπτώσεις των εκτρώσεων
4. Σύγχρονη πραγματικότητα και προβληματισμοί στο ζήτημα των μεταμοσχεύσεων
5. Το πρόβλημα της ευθανασίας
6. Προκλήσεις και προβληματισμοί γύρω από την τεχνητή νοημοσύνη
7. Ποιμαντική προσέγγιση στις διαφυλικές σχέσεις
8. Η συμβολή της τρίτης ηλικίας στην αγωγή των παιδιών στην οικογένεια
9. Η πνευματική υποστήριξη στη σύγχρονη κοινωνία

#### Ομιλητική - Ρητορική

1<sup>ο</sup> Θεματικό Πεδίο: ΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ - Η ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

- 1.1. Το Ευαγγέλιο και οι σημασίες του
- 1.2. Το κήρυγμα στις Πράξεις των Αποστόλων και τις Επιστολές
- 1.3. Ο Ιησούς Χριστός κήρυκας και διδάσκαλος
- 1.4. Το κήρυγμα στις Πράξεις των Αποστόλων

2<sup>ο</sup> Θεματικό πεδίο: ΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΜΕΤΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

- 2.1. Οι διάσπαρτες μαρτυρίες για το χριστιανικό κήρυγμα
- 2.2. Η ονομαζόμενη Β' Επιστολή Κλήμεντος Ρώμης «Προς Κορινθίους»
- 2.3. Η άνθιση της ρητορικής
- 2.4. Μελίτωνος Επισκόπου Σάρδεων Ομιλία «Περί Πάσχα»

3<sup>ο</sup> Θεματικό πεδίο: Η ΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΟΜΙΛΙΑΣ

- 3.1. Οι αποδέκτες του χριστιανικού κηρύγματος
- 3.2. Τα βιβλικά κείμενα και η σχέση τους με τη διδασκομένη ρητορική
- 3.3. Το κήρυγμα των χριστιανών. Η ομιλία
- 3.4. Η συνάντηση με τους ρήτορες και τους φιλοσόφους
- 3.5. Η επικράτηση της ρητορικής με την παιδεία

4<sup>ο</sup> Θεματικό πεδίο: ΟΙ ΚΑΠΠΑΔΟΚΕΣ, Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΚΑΙ Η ΣΤΑΣΗ ΤΟΥΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟΥΣ ΡΗΤΟΡΕΣ

- 4.1. Η ρητορική παιδεία των Καππαδοκών Πατέρων και του Ιωάννη Χρυσοστόμου
- 4.2. Το κριτήριο για την αξιοποίηση της ρητορικής τέχνης
- 4.3. Οι οδηγίες για τη σύνθεση των ομιλιών και το προσωπικό ύφος
- 4.4. Ομιλία Ιωάννου Χρυσοστόμου: «εις το «Άγιον Πάσχα»
- 4.5. Ιερός Χρυσόστομος και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της γλώσσας του

5<sup>ο</sup> Θεματικό πεδίο: Ο ΛΟΓΟΣ ΝΕΑ ΜΟΡΦΗ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ. Η ΛΑΤΙΝΟΦΩΝΗ ΟΜΙΛΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

- 5.1. Ο λόγος (sermo)
- 5.2. Η λατινόφωνη ομιλητική παράδοση (5<sup>οc</sup>-14<sup>οc</sup> αιώνας)
- 5.3. Το κήρυγμα του Λούθηρου και τα χαρακτηριστικά του

5.4. Το κήρυγμα, η θεία λειτουργία και ο ύμνος
5.5. Η ελληνόφωνη και λατινόφωνη παράδοση και το κήρυγμα του Λούθηρου
<b>6<sup>ο</sup> Θεματικό πεδίο: ΟΙ ΟΜΙΛΗΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ</b>
6.1. Το κήρυγμα στην Ανατολή και Δύση κατά τον 15 <sup>ο</sup> -17 <sup>ο</sup> αιώνα
6.2. Εγχειρίδια ρητορικής και εκκλησιαστικής ρητορικής και οι κήρυκες (15 <sup>ος</sup> – 19 <sup>ος</sup> αιώνας)
6.3. Γενικές διαπιστώσεις για το κήρυγμα στην οθωμανική περίοδο
<b>7<sup>ο</sup> Θεματικό πεδίο: ΟΜΙΛΗΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΥΜΝΟΓΡΑΦΙΑΣ</b>
7.1. Υμνολογώντας τη Γραφή και κηρύσσοντας τον Λόγο
7.2. Ο λόγος του Θεού και το λειτουργικό κήρυγμα
7.3. Η ομιλητική διάσταση της υμνογραφίας
<b>8<sup>ο</sup> Θεματικό πεδίο: ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΗΡΥΓΜΑ</b>
8.1. Υψηλός ο ρόλος του επισκόπου για την εξαγγελία του Ευαγγελίου στη σύγχρονη κοινωνία. Επικοινωνιακοί προβληματισμοί
8.2. Τα σύγχρονα Ομιλιάρια
8.3. Η ομιλητική εικόνα του 20 <sup>ού</sup> αιώνα
8.4. Στοιχεία του σύγχρονου κηρύγματος (μορφή, θεματική πρόταση, το μήνυμα, βιβλικά χωρία, πατερικά και υμνογραφικά παραθέματα και άλλες πηγές, σύγχρονα θέματα – επικαιρότητα, επίλογος/κατακλείδα, ύφος, χρονική διάρκεια)
<b>Πληροφορική - Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Βασικές δεξιότητες Πληροφορικής, Μηχανοργάνωση Ενοριών, Ψηφιακή Διακυβέρνηση) Β'</b>
1. Εισαγωγή στην ψηφιακή διακυβέρνηση (օρισμοί, στόχοι και βασικά χαρακτηριστικά)
2. Συστήματα δημόσιας διοίκησης (εσωτερικά - εξωστρεφή)
3. Ψηφιακή δημοκρατία
4. Ασφάλεια ψηφιακών συναλλαγών
5. Μοντελοποίηση και ανασχεδιασμός διαδικασιών
6. Συστήματα ψηφιακών δημόσιων προμηθειών
7. Έξυπνες ψηφιακές πόλεις
8. Υλοποίηση ψηφιακής διακυβέρνησης
9. Συμπράξεις δημοσίου - ιδιωτικού τομέα
10. Ηλεκτρονικές - Προμήθειες (Στάδια - πλεονεκτήματα - ηλεκτρονική τιμολόγηση)
11. Το διαδίκτυο των πραγμάτων
12. Η ψηφιακή πύλη της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων "myAADE" - I
12.1 Η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ)
12.2 Η ψηφιακή πύλη «myAADE»
12.3 Εφαρμογές
12.4 Φορολογική ενημερότητα
12.5 Ηλεκτρονικό παράβολο
12.6 Οφειλές
12.7 Μισθωτήρια ακινήτων

13. Η Ψηφιακή πύλη της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων "myAADE"- II

13.1 Δήλωση ΦΠΑ

13.2 Δήλωση Φ4

13.3 Δήλωση Φ5

13.4 Φόρος μισθωτών υπηρεσιών - ΦΜΥ

13.5 Φόρος ελεύθερων επαγγελματιών

13.6 Φόρος εργολάβων-εργοληπτών

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V - ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 1 ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΙΕΡΑΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ**

ΕΜΒΛΗΜΑ	ΣΧΟΛΗ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΚΛΗΡΙΚΩΝ
---------	---------------------------------------

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΑΘΗΤΕΥΟΜΕΝΟΥ ΙΕΡΟΣΠΟΥΔΑΣΤΗ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ .....

ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΕΡΑ.....

ΕΤΟΣ ΓΕΝΝΗΣΗΣ.....

ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΗΣ.....

ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ.....

Α.Μ. ΙΕΡΟ/ΣΤΗ .....

ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΥΠΟΔΟΧΗΣ.....

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ.....

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΗΣ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ.....

Σ.Μ.Υ.Κ. ΦΟΙΤΗΣΗΣ.....

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΤΕΤΑΛΜΕΝΟΥ ΚΛΗΡΙΚΟΥ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ.....

**1<sup>ος</sup> μήνας μαθητείας**

(αριστερή σελίδα)

## ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ ΦΥΛΛΟ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

( Συμπληρώνεται από τον ιεροσπουδαστή)

ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΠΟ...../...../..... ΕΩΣ ...../...../.....	
ΗΜΕΡΑ	ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΔΙΑΚΟΝΗΜΑΤΩΝ ή ΔΙΟΙΚ.ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΟΥ ΕΠΙΤΕΛΕΣΤΗΚΑΝ
ΔΕΥΤΕΡΑ	
ΤΡΙΤΗ	
ΤΕΤΑΡΤΗ	
ΠΕΜΠΤΗ	
ΠΑΡ/ΣΚΕΥΗ	
ΣΑΒΒΑΤΟ	
ΚΥΡΙΑΚΗ	

## ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΙΕΡΟΣΠΟΥΔΑΣΤΗ

.....  
.....  
.....

(δεξιά σελίδα)

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ ΦΥΛΛΟ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ - ( Συμπληρώνεται από τον Μητροπολίτη)

ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΠΟ ..... / ..... / ..... ΕΩΣ ..... / ..... / .....			
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΔΟΣΗΣ/ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΙΕΡΟΣΠΟΥΔΑΣΤΗ			
ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΙΕΡΟΣΠΟΥΔΑΣΤΗ	ΠΟΛΥ ΚΑΛΑ	ΚΑΛΑ	ΜΕΤΡΙΑ
ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ- ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ			
ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ			
ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ			
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ- ΖΗΛΟΣ			
ΤΗΡΗΣΗ ΩΡΑΙΟΥ			
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ			
ΥΠΟΓΡΑΦΗ			

(τελευταία σελίδα)

ΕΚΘΕΣΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

(Συμπληρώνεται από τον Μητροπολίτη)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ	
ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΔΕΙΩΝ:	
ΕΠΙΤΥΧΗΣ ΜΑΘΗΤΕΙΑ	ΝΑΙ <input type="checkbox"/>
	ΟΧΙ <input type="checkbox"/>

(υπογραφή - σφραγίδα)

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V - ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 2 ΠΡΑΞΗ ΕΝΑΡΞΗΣ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗΣ

ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

**ΠΡΑΞΗ ΕΝΑΡΞΗΣ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ**

Στ..... (τόπος) ..... , σήμερα στις 2... Σεπτεμβρίου 202..., ημέρα ..... και ώρα ..... εμφανίστηκε ενώπιον μου ο ..... με Α.Μ. ...., ιεροσπουδαστής της Σχολής Μαθητείας Υποψήφιων Κληρικών ..... και από αυτή τη στιγμή ξεκινάει το πρόγραμμα ιερατικής μαθητείας του. Για τον λόγο αυτό συντάχθηκε η παρούσα Πράξη, η οποία, αφού αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται όπως ακολουθεί.

Ο εμφανισθείς

Ο Μητροπολίτης.....

(υπογραφή)

(υπογραφή - σφραγίδα)

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V - ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 3 ΠΡΑΞΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗΣ

ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

**ΠΡΑΞΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ**

Στ..... (τόπος) ....., σήμερα στις 2... Μαΐου 202..., ημέρα ..... και ώρα ..... βεβαιώνεται ότι  
ο ..... με Α.Μ....., ιεροσπουδαστής της Σχολής Μαθητείας Υποψήφιων Κληρικών  
..... ολοκλήρωσε την ιερατική μαθητεία του επιτυχώς/ανεπιτυχώς (διαγράφεται μία από τις δύο λέξεις).  
Για τον λόγο αυτό συντάχθηκε η παρούσα Πράξη, η οποία, αφού αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται  
όπως ακολουθεί.

Ο Μητροπολίτης.....

(σφραγίδα)

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI - ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 1 ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑ**

Έκθεση αξιολόγησης Διδάσκοντα, εκπαιδευτικού και διδακτικού υλικού του μαθήματος από τους ιεροσπουδαστές  
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:..... ΟΝΟΜΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑ:.....

A) Αξιολόγηση διδάσκοντα.

1) Αξιολογήστε τον διδάσκοντα ως προς το παρεχόμενο εκπαιδευτικό έργο.

<input type="checkbox"/> ΚΑΘΟΛΟΥ	<input type="checkbox"/> ΛΙΓΟ	<input type="checkbox"/> ΑΡΚΕΤΑ	<input type="checkbox"/> ΠΟΛΥ	<input type="checkbox"/> ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
----------------------------------	-------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	------------------------------------

2) Αξιολογήστε τον διδάσκοντα ως προς τη συνέπεια και τις υποχρεώσεις του.

<input type="checkbox"/> ΚΑΘΟΛΟΥ	<input type="checkbox"/> ΛΙΓΟ	<input type="checkbox"/> ΑΡΚΕΤΑ	<input type="checkbox"/> ΠΟΛΥ	<input type="checkbox"/> ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
----------------------------------	-------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	------------------------------------

3) Αξιολογήστε τον διδάσκοντα ως προς την επίτευξη των προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων όπως αναφέρονται στον Οδηγό Σπουδών.

<input type="checkbox"/> ΚΑΘΟΛΟΥ	<input type="checkbox"/> ΛΙΓΟ	<input type="checkbox"/> ΑΡΚΕΤΑ	<input type="checkbox"/> ΠΟΛΥ	<input type="checkbox"/> ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
----------------------------------	-------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	------------------------------------

4) Αξιολογήστε τον διδάσκοντα ως προς τη σχέση του με τους ιεροσπουδαστές.

<input type="checkbox"/> ΚΑΘΟΛΟΥ	<input type="checkbox"/> ΛΙΓΟ	<input type="checkbox"/> ΑΡΚΕΤΑ	<input type="checkbox"/> ΠΟΛΥ	<input type="checkbox"/> ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
----------------------------------	-------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	------------------------------------

5) Αξιολογήστε τον διδάσκοντα ως προς την προσπάθεια να διεγείρει το ενδιαφέρον για το αντικείμενο του μαθήματος.

<input type="checkbox"/> ΚΑΘΟΛΟΥ	<input type="checkbox"/> ΛΙΓΟ	<input type="checkbox"/> ΑΡΚΕΤΑ	<input type="checkbox"/> ΠΟΛΥ	<input type="checkbox"/> ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
----------------------------------	-------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	------------------------------------

6) Αξιολογήστε τον διδάσκοντα ως προς την οργάνωση και παρουσίαση της ύλης του μαθήματος.

<input type="checkbox"/> ΚΑΘΟΛΟΥ	<input type="checkbox"/> ΛΙΓΟ	<input type="checkbox"/> ΑΡΚΕΤΑ	<input type="checkbox"/> ΠΟΛΥ	<input type="checkbox"/> ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
----------------------------------	-------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	------------------------------------

B) Αξιολόγηση εκπαιδευτικού και διδακτικού υλικού του μαθήματος.

1. Αξιολογήστε τη συμβολή του εκπαιδευτικού και διδακτικού υλικού στην επίτευξη των μαθησιακών στόχων του γνωστικού αντικειμένου.

<input type="checkbox"/> ΚΑΘΟΛΟΥ	<input type="checkbox"/> ΛΙΓΟ	<input type="checkbox"/> ΑΡΚΕΤΑ	<input type="checkbox"/> ΠΟΛΥ	<input type="checkbox"/> ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
----------------------------------	-------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	------------------------------------

2. Αξιολογήστε τη συμβολή του εκπαιδευτικού και διδακτικού υλικού στην κατανόηση του γνωστικού αντικειμένου.

<input type="checkbox"/> ΚΑΘΟΛΟΥ	<input type="checkbox"/> ΛΙΓΟ	<input type="checkbox"/> ΑΡΚΕΤΑ	<input type="checkbox"/> ΠΟΛΥ	<input type="checkbox"/> ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
----------------------------------	-------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	------------------------------------

3. Αξιολογήστε το πόσο ενδιαφέρον βρήκατε το εκπαιδευτικό και διδακτικό υλικό.

<input type="checkbox"/> ΚΑΘΟΛΟΥ	<input type="checkbox"/> ΛΙΓΟ	<input type="checkbox"/> ΑΡΚΕΤΑ	<input type="checkbox"/> ΠΟΛΥ	<input type="checkbox"/> ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
----------------------------------	-------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	------------------------------------

4. Αξιολογήστε το πόσο δυσνόητο βρήκατε το εκπαιδευτικό και διδακτικό υλικό.

<input type="checkbox"/> ΚΑΘΟΛΟΥ	<input type="checkbox"/> ΛΙΓΟ	<input type="checkbox"/> ΑΡΚΕΤΑ	<input type="checkbox"/> ΠΟΛΥ	<input type="checkbox"/> ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
----------------------------------	-------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	------------------------------------

5. Αναφέρατε τα σημαντικότερα θετικά στοιχεία τα οποία είχε κατά τη γνώμη σας το εκπαιδευτικό και διδακτικό υλικό.

.....  
.....  
.....

6. Αναφέρατε τα σημαντικότερα αρνητικά στοιχεία τα οποία είχε κατά τη γνώμη σας το εκπαιδευτικό και διδακτικό υλικό.

.....  
.....  
.....

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI - ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 2 ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΠΣ**

Έκθεση αξιολόγησης Προγράμματος Σπουδών και ιερατικής μαθητείας από τους ιεροσπουδαστές

**A. Πρόγραμμα Σπουδών**

1. Οι στόχοι του Προγράμματος Σπουδών έχουν επιτευχθεί πλήρως.

<input type="checkbox"/> ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΜΑΛΛΟΝ ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΟΥΤΕ ΣΥΜΦΩΝΩ ΟΥΤΕ ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΣΥΜΦΩΝΩ
----------------------------------	--	--	--	----------------------------------

2. Ο φόρτος του Προγράμματος Σπουδών είναι υπερβολικός.

<input type="checkbox"/> ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΜΑΛΛΟΝ ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΟΥΤΕ ΣΥΜΦΩΝΩ ΟΥΤΕ ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΣΥΜΦΩΝΩ
----------------------------------	--	--	--	----------------------------------

3. Το Πρόγραμμα Σπουδών συνδέει αποτελεσματικά τη θεωρία με την πράξη.

<input type="checkbox"/> ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΜΑΛΛΟΝ ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΟΥΤΕ ΣΥΜΦΩΝΩ ΟΥΤΕ ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΣΥΜΦΩΝΩ
----------------------------------	--	--	--	----------------------------------

4. Το περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών ολοκληρώθηκε επιτυχώς.

<input type="checkbox"/> ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΜΑΛΛΟΝ ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΟΥΤΕ ΣΥΜΦΩΝΩ ΟΥΤΕ ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΣΥΜΦΩΝΩ
----------------------------------	--	--	--	----------------------------------

5. Ποιες είναι οι καλύτερες πτυχές του Προγράμματος Σπουδών;

.....  
.....  
.....

6. Ποιες πτυχές του Προγράμματος Σπουδών θα μπορούσαν να βελτιωθούν;

.....  
.....  
.....

## Β. Ιερατική μαθητεία

1. Είστε ικανοποιημένος από το πρόγραμμα μαθητείας;

<input type="checkbox"/> ΚΑΘΟΛΟΥ	<input type="checkbox"/> ΛΙΓΟ	<input type="checkbox"/> ΑΡΚΕΤΑ	<input type="checkbox"/> ΠΟΛΥ	<input type="checkbox"/> ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
----------------------------------	-------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	------------------------------------

2. Η συνεργασία με τον εντεταλμένο κληρικό ήταν αποτελεσματική ;

<input type="checkbox"/> ΚΑΘΟΛΟΥ	<input type="checkbox"/> ΛΙΓΟ	<input type="checkbox"/> ΑΡΚΕΤΑ	<input type="checkbox"/> ΠΟΛΥ	<input type="checkbox"/> ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
----------------------------------	-------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	------------------------------------

3. Το πρόγραμμα μαθητείας ενίσχυσε θετικά την επιθυμία σας να χειροτονηθείτε;

<input type="checkbox"/> ΚΑΘΟΛΟΥ	<input type="checkbox"/> ΛΙΓΟ	<input type="checkbox"/> ΑΡΚΕΤΑ	<input type="checkbox"/> ΠΟΛΥ	<input type="checkbox"/> ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
----------------------------------	-------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	------------------------------------

4. Αισθάνεστε πως το πρόγραμμα μαθητείας σάς πρόσφερε τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για να ανταποκριθείτε μελλοντικά στις απαιτήσεις του λειτουργήματος του κληρικού;

<input type="checkbox"/> ΚΑΘΟΛΟΥ	<input type="checkbox"/> ΛΙΓΟ	<input type="checkbox"/> ΑΡΚΕΤΑ	<input type="checkbox"/> ΠΟΛΥ	<input type="checkbox"/> ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
----------------------------------	-------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	------------------------------------

5. Το πρόγραμμα μαθητείας ικανοποίησε τις προσδοκίες σας;

<input type="checkbox"/> ΚΑΘΟΛΟΥ	<input type="checkbox"/> ΛΙΓΟ	<input type="checkbox"/> ΑΡΚΕΤΑ	<input type="checkbox"/> ΠΟΛΥ	<input type="checkbox"/> ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
----------------------------------	-------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	------------------------------------

6. Αντιμετωπίσατε δυσκολίες κατά τη διάρκεια της μαθητείας και αν ναι, τι είδους;

.....  
.....  
.....

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI- ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 3 ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Δ/ΝΤΗ**

Έκθεση αξιολόγησης από τον Διευθυντή

**A. Πρόγραμμα Σπουδών**

1. Οι στόχοι του Προγράμματος Σπουδών έχουν επιτευχθεί πλήρως.

<input type="checkbox"/> ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΜΑΛΛΟΝ ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΟΥΤΕ ΣΥΜΦΩΝΩ ΟΥΤΕ ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΣΥΜΦΩΝΩ
----------------------------------	---	--	---	----------------------------------

2. Ο φόρτος του Προγράμματος Σπουδών είναι υπερβολικός.

<input type="checkbox"/> ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΜΑΛΛΟΝ ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΟΥΤΕ ΣΥΜΦΩΝΩ ΟΥΤΕ ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΣΥΜΦΩΝΩ
----------------------------------	---	--	---	----------------------------------

3. Το Πρόγραμμα Σποδών συνδέει αποτελεσματικά τη θεωρία με την πράξη.

<input type="checkbox"/> ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΜΑΛΛΟΝ ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΟΥΤΕ ΣΥΜΦΩΝΩ ΟΥΤΕ ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΣΥΜΦΩΝΩ
----------------------------------	---	--	---	----------------------------------

4. Το περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών ολοκληρώθηκε επιτυχώς.

<input type="checkbox"/> ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΜΑΛΛΟΝ ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΟΥΤΕ ΣΥΜΦΩΝΩ ΟΥΤΕ ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΣΥΜΦΩΝΩ
----------------------------------	---	--	---	----------------------------------

5. Ποιες είναι οι καλύτερες πτυχές του Προγράμματος Σπουδών;

.....  
.....  
.....

6. Ποιες πτυχές του Προγράμματος Σπουδών θα μπορούσαν να βελτιωθούν;

.....  
.....  
.....

## B. Εκπαιδευτικό και διδακτικό υλικό των θεωρητικών μαθήματων

1. Αξιολογήστε τη συμβολή του εκπαιδευτικού και διδακτικού υλικού στην επίτευξη των μαθησιακών στόχων του γνωστικού αντικειμένου.

<input type="checkbox"/> ΚΑΘΟΛΟΥ	<input type="checkbox"/> ΛΙΓΟ	<input type="checkbox"/> ΑΡΚΕΤΑ	<input type="checkbox"/> ΠΟΛΥ	<input type="checkbox"/> ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
----------------------------------	-------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	------------------------------------

2. Αξιολογήστε τη συμβολή του εκπαιδευτικού και διδακτικού υλικού στην κατανόηση του γνωστικού αντικειμένου.

<input type="checkbox"/> ΚΑΘΟΛΟΥ	<input type="checkbox"/> ΛΙΓΟ	<input type="checkbox"/> ΑΡΚΕΤΑ	<input type="checkbox"/> ΠΟΛΥ	<input type="checkbox"/> ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
----------------------------------	-------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	------------------------------------

3. Αξιολογήστε το πόσο ενδιαφέρον βρήκατε το εκπαιδευτικό και διδακτικό υλικό.

<input type="checkbox"/> ΚΑΘΟΛΟΥ	<input type="checkbox"/> ΛΙΓΟ	<input type="checkbox"/> ΑΡΚΕΤΑ	<input type="checkbox"/> ΠΟΛΥ	<input type="checkbox"/> ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
----------------------------------	-------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	------------------------------------

4. Αξιολογήστε το πόσο δυσνόητο βρήκατε το εκπαιδευτικό και διδακτικό υλικό.

<input type="checkbox"/> ΚΑΘΟΛΟΥ	<input type="checkbox"/> ΛΙΓΟ	<input type="checkbox"/> ΑΡΚΕΤΑ	<input type="checkbox"/> ΠΟΛΥ	<input type="checkbox"/> ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
----------------------------------	-------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	------------------------------------

5. Αναφέρατε τα σημαντικότερα θετικά στοιχεία τα οποία είχε κατά τη γνώμη σας το εκπαιδευτικό και διδακτικό υλικό.

.....  
.....  
.....

6. Αναφέρατε τα σημαντικότερα αρνητικά στοιχεία τα οποία είχε κατά τη γνώμη σας το εκπαιδευτικό και διδακτικό υλικό.

.....  
.....  
.....

## Γ. Ιερατική μαθητεία

1. Η συνεργασία με τις Ιερές Μητροπόλεις υποδοχής ήταν αποτελεσματική.

<input type="checkbox"/> ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΜΑΛΛΟΝ ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΟΥΤΕ ΣΥΜΦΩΝΩ ΟΥΤΕ ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΣΥΜΦΩΝΩ
----------------------------------	---	--	---	----------------------------------

2. Οι ιεροσπουδαστές ήταν συνεπείς στην αποστολή των εβδομαδιαίων φύλλων του Ημερολογίου Ιερατικής Μαθητείας.

<input type="checkbox"/> ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΜΑΛΛΟΝ ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΟΥΤΕ ΣΥΜΦΩΝΩ ΟΥΤΕ ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΣΥΜΦΩΝΩ
----------------------------------	---	--	---	----------------------------------

3. Η πρόοδος των ιεροσπουδαστών ήταν σταθερή.

<input type="checkbox"/> ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΜΑΛΛΟΝ ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΟΥΤΕ ΣΥΜΦΩΝΩ ΟΥΤΕ ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΣΥΜΦΩΝΩ
----------------------------------	---	--	---	----------------------------------

4. Το πρόγραμμα μαθητείας είχε θετική επίδραση στους ιεροσπουδαστές.

<input type="checkbox"/> ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΜΑΛΛΟΝ ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΟΥΤΕ ΣΥΜΦΩΝΩ ΟΥΤΕ ΔΙΑΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΩΝΩ	<input type="checkbox"/> ΣΥΜΦΩΝΩ
----------------------------------	---	--	---	----------------------------------

5. Ιεροσπουδαστές εγκατέλειψαν πρόωρα τη μαθητεία;

<input type="checkbox"/> ΝΑΙ	<input type="checkbox"/> ΟΧΙ
------------------------------	------------------------------

6. Παρατηρήθηκαν προβλήματα και αν ναι, τι είδους;

.....  
.....  
.....

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Μαρούσι, 17 Ιουνίου 2024

Ο Υπουργός

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ**